

Užgeso šviesi operos žvaigždė

Vladislavą Grigaitienę į kapus palydėjus

PROF. JUOZAS ZILEVICIUS, Chicago, Ill.

Š. m. liepos 25 d. iš šio pasaulio išsiskyrė Vladislava Polovinskaitė - Grigaitienė, viena žymiųjų buvusių Valst. Lietuvos operos primadonų ir Valst. konservatorijos profesorė; abejojose įstaigose dirbo 22 metus. Buvo gimusi 1890 m. lapkr. 20 d. Kaune, Žaliakalny. Dabar gyvena su dukterim Valerija Grigaityte - Leverock Seaforde, L. I., N. Y. Paliko nuliūdime dukterį Valeriją, dukraitę, seserį V. Butkienę, brolį Joną Budrį, Generalinį Lietuvos konsulą New York'e ir brolį Marijoną Polovinską, gyv. Elizabethę, N. J.

Jaunystė ir slaptasis choras

Vienam sukurtyviniame leidinyje vėlionė pasakojosi apie jaunystės laikus.

"Kai pažvelgiu atgal į savo kūdikystės dienas, regiu save Žaliajame Kaune, Kaune, ten, kur dabar Meno mokyklos rūmai baltuoja. Aplink mūsų gyvenamą namą žaliavo didelis, didelis, kaip man tuomet atrodė, vaisių sodas. Lakstydavau jame. Šūkaudavau. Be rūpesčio dainas dainavau. Tiek daug jutau aplink laisvės. Vaikystės dienų skaisčios laisvės! Ir nieko man daugiau nereikėjo. Niekas daugiau nerūpėjo! O tolumoje — iš vienos pusės mėlynuojanti Neris, už jos lygumų lygumos, o iš kitos — platus Nemunas (taip baugus jis man tada rodėsi). Linksmadvaris ir kalnai, apaugę medžiais, krūmais, tuose krūmuose... lakštingalos, lakštingalos. Ir kaip čia nešūkausi? Kaip nedainuosi? Kodėl nekrykštausi vaikystės džiaugsmu?"

Vėliau, kai mano vyresnysis brolis Jonas pradėjo pas J. Naujelij bažnyčioje giedoti ir joje slaptame chore dalyvauti, man dainavimas dar labiau parūpo. Juo labiau, kad aš sužinojau, jog slaptame chore dainuoti pavojinga. Bet vaikui tai idomu. Ir mano didžiausias džiaugsmas buvo, kad ir aš į jį galėjau patekti. Dainuoti slaptame chore! Ak, kaip tai buvo malonu! Saldaiau už viską. Net už vėsnias, sumaniai mamytės išvirts! Tai buvo seniai. Prieš kelias dešimtis metų. Ir nebegrįš."

Iš to, kas jos pačios pasakytą, matyti — jos siela iš prigimties turėjo palinkimą prie meno, pasinėrusi gamtos gludumoje, brendo iki prinoko savo pilnos grožės. Kaimynai gėrėdavosi jos vaikišku balseliu ir pranašavo jai gražią ateitį. Neapsirikta.

Pirmieji žingsniai

Dar besimokant jai Kauno Saulės Mokytojų kursuose, dėl jos balso grožio, visur buvo kviečiama dainuoti. Pirmas jos viešas pasirodymas scenoje buvo Saulės kursų surengtame vakarėly. Solo padainavo dvi Rubinšteino dainas, kurių tekstus buvo sulietuvinęs prel. A. Jakštas - Dambraskas. Tuosyk jau ji dainavo Dainos chore, ir solistė ir pradėjo veikti Lietuvos Moterų draugijoje. Tai buvo 1909 m. Po to jau dainuoja koncertuose, kur dalyvauja K. Petrauskas, St. Šimkus, St. Audėjus, Skalskaitė - Šukevičienė ir kt.

Baigusi Saulės kursus, mokytojauda Garliavoje, atvykdamo Kaunan praktikoms ir apskritai dalyvaudavo veikloje,

Neilgai trukus buvo pakviesta Vilniui, kad galėtų dalyvauti ten Rūtos choro ar kitų rengiamuose vakaruose, ir jai buvo mokykloje parūpintas mokytojos darbas. Šalia to ji nuo 1910 m. lankė Vilniaus Muzikos mokyklą, kurią baigė 1914 m.; prasižėjęs karui, nuvykusi Petrapiln stojo konservatorijon į garsiosios dainavimo prof. N. A. Ireckos klasę. Po 5 metų baigė pasirinktą specialybę laisvojo menininko diplomu. Šio rašinio autoriui drauge teko lankyti konservatoriją, net diplomus vieną dieną gauti ir pastebėti, jog ji tarp tūkstančių studentų buvo žinoma kaip nepaprasta gražiabalsė dainininkė ir profesorės numylėtinė.

A. A. solistė Vlada Grigaitienė

Lietuvos link

Revoliucijos metais baigiant konservatoriją, teko gerokai pavargti; mokytoja, prižiūrejo vaikų bendrąjį, plovė grindis ir dirbo visus juodus darbus, kad tik galėtų baigti mokslą. Nors ištękėjusi, bet karo metu buvo nuo vyro karininko atskirta, teko verstis vienai. Kartu baigė konservatoriją, vieno ir to paties noro skatinami traukėme į vakarus, kad greičiau patektume Lietuvon. Iš daugelio siūlomų vietų pasirinkome arčiau sienos — Vitebską. Tame mieste tuomet buvo rajoninė 5 gubernijoms skirta aukštesnė muzikos konservatorija. Abu ten kviečiami nuvykome dėstyti. Konservatorijos rektorius buvo mums pažįstamas N. Malko. Neilgai ji čia mokytoja: vyro rūpesčių pateko skaičiui įkaitų, kurie turėjo rinktis Smolenske. Atvykusi sužinojo, jog greit negalės išvažiuoti. Smolensko operos kviečiama pradėjo joje dirbti, pirmam kartui sudainuodama P. Čaikovskio op. Eugenijų Onieginę Olgos vaidmenį, toliau ir kitose operose. Tai buvo 1919—1920 m. sezono. Vitebskan atvažiuodavo dalyvauti tik simfoniniuose koncertuose, N. Malko diriguojamose. Ap linkiniuose miestuose buvo priversta bolševikų partijos koncertuoti už duoną ar silkes. Dėl nepaprasto jos balso grožio ir jėgos, visur turėdavo didelį pasisekimą: ji tuosyk dainavo mezosopranu, taip buvo sutvarkiusi jos profesorė. Įkaitų grįžo Lietuvon 1920 m. balandžio 9 d. Pirmą kartą pirmoje Meno šventėje, gegužės 1 dieną pasirodė drauge su kitais grįžusiais Lietuvon menininkais miesto teatre.

Pradėjo rengti koncertus. Teatruose pirmuose koncertuose, ne-

skaitant gegužės 1 d. Kaune, drauge kaip akompaniatoriui su ja dalyvauti, drauge programą pildė: Andrius Oleka — deklamacija, jo žmona Maskvos teatro balet šokėja V. Solovjova šokdavo greta kitų Vilniaus ir Mariampolėje. Po to su kita grupe koncertavo beveik visuose Lietuvos miestuose, kur tik buvo galimybė. Visur buvo karštai sutinkama ir gėlėmis apdovanojama.

Kai pradėjo reikštis mintys dainininkų tarpe apie organizavimą operos Kaune, jos butas buvo pirmutiniu lizdu, kuriame visi operiniai reikalai buvo aptariamai ir pradėti pirmutiniai pratimai pirmajai mūsų operai lietuvių kalba. Nors ji, kaip pirm tai sakytą, visur laurus skynė, rodos turėjo jai to pakakti, bet ji visa tai žiūrėjo šalčiau. Ji tuo nesitenkino, ji jautė savo, kaip dainininkės, uždavinį žengti tolyn ir tolyn iki jos meniška siela nebus pasiekusi aukštybių. Ji aiškiai suprato, jog klysta tie, kurie mano, kad baigus mokyklą jau yra mokytas. Ji sakydavo, jog diplomai tik parodo būdus, kaip reikia dirbti ir toliau tobulintis; diplomai nurodo tik kelius, kuriais turi žengti pirmyn, kad išvengtų klystelių.

Pradžioje pabandžiusi operoje sutinkamus mezo-sopranų vaidmenis ir įsitikinus, jog joje balso apimtį ji mažai turi galimybės savo meniškios polėkios patenkinti, išvažiavo Pariziu ir pas prof. F. Litviną pertvarkė balsą į dramatinį sopraną, kurio tuoliau operoje trūko. Šį kelią suradusi, greitai jau dalyvavo visuose Lietuvos valst. operos pastatymuose vadovaujamuose vaidmenyse, sukurdama savotiškai ryškius ir nepamirštamus vaidmenis. Ji turėjo savo repertuarą 23 operos ir taip savo vaidybą išstobulino, jog kiekvienas jos sukurtas vaidmuo nepanašėjo vienas kitam. Tokio laipsnio gali atsiekti tik nepaprastai plačios apimties menininkai, sugebėdami įsigilinti ir pasinėri vidmenų sąjūsyse.

Operos direktorius V. Zadelis, žinomas muzikos kritikas, 1934 m. rašė aipe Grigaitienės veiksmus: "Kiekvienoj rolėj ji atskleidžia joje glūdinčius savumus. Iškelia visą akcentų skalę, spalvų gamą, dinamiškus efektus, muzikalinį ir žodžio tekste turinį". Ji buvo visą laiką Lietuvos garbė kaip priimta vadinti Operos žvaigždė.

Užsienioje ir operoje

Laiks nuo laiko važinėjo koncertuodama ir užsienioje. Kelis kartus dalyvavo Rygoje ir su žymioju latviu baritonu, latvių operos solistu Kaktinš, ir pianistu Šubart turėjo didelę koncertų grandinę po Latviją ir Suomiją. Dainavo Berlyne tarptautiniame studentų kongrese ruošiamame koncerte. Dėl užsienio konservatorijoje ir operoje ji negalėjo ilgiam laikui pasisilinti, todėl jos koncertai ir pasirodymai užsieniuose buvo reti.

Štai dalis operų, kuriose ji pasirodė. Atliko Toską — "Toskoje", Aidą — "Aidoje", Elisabetą — "Tannhauserį", Valentiną — "Hugenotus", Lizą — "Pikų Damoje", Tamarą — "Demone" (pradžioje Angelo vaidmenį), Ameliją — "Kaukų baliuje", Džokondą — "Džokondoj", Madaleną — "Andre Chenier", Maleną — "Madonos brangenybė", Santuzą — "Cavaleria Rusticana",

Alė Rūta

DRAUGYSTĖ

K. E. T.

Ji be vardo, Kreole. Be žodžių pažinsi, tikėsi.

Tylių palmių pavėsy
išsispūsi godžiai,
sklando plaukus tik vėjas,
kužda pasakas vėjas.

Ji be žingsnių atėjo,
kaip vandenys almu.

Gėlė nulenktė galvą
atsisukus pavėjui,
besvajodama lietu.

Tau, Kreole, palietus,
tau palietus,
gims nuostabios šalys.

Ji nudžiūti negali
tylių palmių pavėsy.

Ji be vardo. Be žodžių
pažinsi, tikėsi.

Rachelę — "Zydėje", Ortrudą vaidmenis, o gabesnes studentes — "Lohengrinę", Eleonorą — "Trubaduruose", Mašą — "Dubrovskėje", Luizą — "Luizoje", Angeliką — "Sesuo Angeliką", Gražiną — "Gražinoje" ir kitose naujai statytose.

Konservatorijos profesorė

Nuo 1921 iki pasitraukiant nuo okupacijos Vokietijon profesorė. Muzikos mokykloje, vėliau pertvarkytoje į konservatoriją, dėstė dainavimo fakultete. Per tą ilgą laikotarpį yra išleidusi nemažą skaičių žymių solisčių ir pedagogų, pvz. E. Kardelienę, A. Dičiūtę - Trečiokiene, Pr. Radzevičiūtę, Al. Kalvaitytę, V. Dagelytę, Pr. Kaupelytę, St. Dievaitytę, A. Karaliūtę, E. Kalesvičiūtę, Andriejauskienę, Sakalauskaitę, Vagnerienę, Milienę ir eilę kitų. Ir šioje srityje jos darbštumui yra atsiektas didelis indėlis į mūsų muzikinę kultūrą.

Kaip profesorė ji buvo puikiu pavyzdžiu savo studentams: ji nemėgo balių, nemėgo laiką bergždžiai leisti, kaip tai dažnai esti moterų tarpe. Ji laisvalaikiais, kurių labai mažai turėjo, daug skaitydavo, gilindavosi muzikoje, retkarčiais su vyru ir dukra filmų pažiūrėdavo, laikydavo — nors kai kada ir nereikėdavo — operų praktikas, lankydavosi teatro pastatymuose, ruošdavo savo

vaidmenis, o gabesnes studentes kviesdavosi ekstra pamokoms, kad tik daugiau su jomis atsiektų. Todėl ji buvo savo studentų mėgiama ir gerbiama. Įprasta manyti, jog artistės esančios vėjavaiškės, ypatingai atsiekusios visuomenėje aukštes padėties, bet to nebūtų galima pasakyti apie vėlionę Grigaitienę: ji buvo pilnoje prasmeje žodžio rimta profesorė, pavyzdinga mūzos meno atstovė. Dažnai ją tekdavo girdėti laike didžiųjų iškilnių Kauno bazilikose solo giedant ir šiaip ji neaplenkdavo bažnyčios.

Tremtyje

Ji atvyko į JAV su šeima, kaip ir visi tremtiniai, gerokai pavargusi po šurpų pergyvenimų Europoje. Karas sunaikino visus jos nuosavus operų vaidmenis specialiai pasigamintus rūbus, perukus ir visą kruopščiai rinktą operinį ir pedagoginį knygyną. Ji buvo bolševikų įtraukta išvežimui numatytųjų sąrašon. Kai ji buvo vos spėjusi su šeima apleisti butą, pasitraukdama į vakarus, tą naktį buvo atvykę raudonieji juos suminti. Nežiūrint į tai, dvasioje ne palūžo ir ėmėsi pradėti pedagoginį darbą drauge su Al. Kutkum. Neatsiradus pakankamam mokinių skaičiui, studija nepradėjo veikti.

(Nukeha į 2 psl.)

Dail. Br. Jameikienė Lotoso Madona (storojo stiklo kūriny, išstatytas Tarptautinėje parodoje Chicagoje, dail. A. Valeškos paviljone).

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dr. Juozo Girmiaus veiklas "Tauta ir tautinė ištikimybė" šią savaitę jau paleidžiamas į knygų rinką. Veikalas stambus, 320 pusl., papuoštas originaliu spalvotu dail. Sigito Ramanausko aplanku, kietais žaliais v iršeliais su auksinėmis raidėmis išrašytu pavadinimu. Aplankė pažymima, kad autorius baigęs aukštuosius mokslus Vytauto D. universitete, vėliau studijas gilino Louvain, Freiburge, Sorbonoje ir doktoratą gavo Montrelio universitete Kanadoje. Lietuvos universitete dėstė filosofinius dalykus, o nuo 1953 m. — Lietuvos Enciklopedijos redaktorius. Anksčiau išėjusios jo knygos: Lietuviškojo charakte-

Prof. dr. J. Meškauskas. Lietuvos Katalikų Mokslo akademijos suvažiavime, įvykstančiame Chicagoje rugs. 1-3 dienomis, skaitys paskaitą — "Gimdynų kontrolės problema".

rio problema. Tautiniai mūsų uždaviniai tremtyje, Laisvė ir būsitis. Rankraštyje tebėję "Aidų" premiją laimėjęs jo veikalas "Zmogus be Dievo", kurį į Laisvę fondas rengiasi išleisti 1962 m.

Dabartinės naujos knygos kalbą lygino St. Barzdukas ir Vl. Kulbokas. Knygoje autorius visų pirma aptaria, kas yra tauta, išvedamas paralelę tarp bendruomenės ir organizacijos, tarp tautos ir valstybės, tarp tautos ir kultūros, tarp tautos ir asmens, tarp patriotizmo, kosmopolitizmo ir nacionalizmo. Atsižvelgdamas į ypatingas dabarties mūsų sąlygas, autorius antrą skyrį pašvenčia svarstymams tautinės ištikimybės svetur, pirmą aptardamas tautos ryšį su kraštu, o vėliau — nagrinėdamas tautinę lietuvių išeivių santaką — Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Tretysis skyrius svarsto tautinės ištikimybės pagrindus: ryšys su tauta, vienybė savo tarpe, gyva tautinė kultūra, tautinis jaunųjų kartų auklėjimas. Pagaliau paskutinis skyrius: rezistencinis tikėjimas kaip tautinės ištikimybės siela.

Šios problemos autoriaus gliai išmąstytos ir su giliu logikumu bei meile perteikiamos. Kaip įžangoje sako dr. Vyt. Vardys, autorius problemą skaldo su "chirurgo preciziškumu" ir dėl to — "kaip Salkauskio ir Maceinos knygos anksčiau, taip Girmiaus veiklas šiandien atstovauja susirūpinimui tautos gyvybės išlaikymo naujo tautos istorijos posūkio metu". Dėl to skatina šiuo veikalu susidomėti. Antrąją įžangą parašęs St. Barzdukas. Ji jau yra tilpusi "Drauge".

Vertas pagarbos šios knygos mecenatas kun. dr. P. Celiešius. Knygos kaina \$3.50, gaunama "Drauge". Pirmieji šio veikalo užsakymai jau atėjo iš Los Angeles.

• I muz. J. Bertulio anketa apie modernųjį meną, be anksčiau spausdintų atsakymų, gauti dar šie pasisakymai: muzikas P. Armonas, iš Los Angeles rašo: "Gyvenu tokiam realizme, kad apie abstraktinius dalykus netenka net pagalvoti". Anatolijus Grisonas, iš Montevideo, Urugvajus, rašo: "Turiu prisipažinti, kad aš niekad nebuvau novalistu, tuo labiau dabar, muzikos srityje. Man muzika, tai kūryba — jausmų sintezė, ir aš ją visad suprasdavau tik per savo sielos prizmę. Jei klausomoji muzika nesukeldavo manje sielos virpėjimų, aš jos nesuprasdavau ir laikydavau ją be įkvėpimo, be sielos kūrinio, o vien tik mechaniska "šarmanka". Iš principo esu nusistatęs prieš kraštutinę modernią muziką, kuri, praėjus laikui, liks užmiršime, kaip liko jau daugelis ekscentriškų novatorių."

Įdomi tuo klausimu nuomonė Tomas Beecham, neseniai mirusio: "Esu įsitikinęs, kad "dodekafonizmo" era yra pereina moji krizė, panaši į daugelį buvusių politinių krizių Prancūzijoje ir Anglijoje".

• Lithuania — šitokių pavadinimų leidinėlis anglų kalba išleistas Chicagoje ir dalinamas Tarptautinėje prekybos parodoje. Patrauklus viršelį, sudarytas iš lietuviško audinio raštų, kuriame baltuose languose spindi raudonos pavadinimo raidės. Leidinys 24 pusl., gausiai iliustruotas Lietuvos vaizdais. Iš pradžių duodami daviniai apie Lietuvos teitortiją ir gyventojus, nusakoma lietuvių kilmę, supažindinama su lietuvių kalba, tikyba, primena — kaip Lietuva buvo viena iš didžiųjų Europos galybių, nupasakojama sunki carinė okupacija, pavaizduojamas Lietuvos prisikėlimas po pirmojo Pasaulinio karo ir ekonominė pažanga. Daugeliu sustojama prie Lietuvos meno (liaudies meno, dainų, tautinių šokių), išskirtinai atžymint M. Čiurlionį. Paskutinė dalis — skirta nušviesti sovietų okupaciją ir sovietinį kolonializmą Lietuvoje. Pabaigoje išties pasulapis paskirtas rinkinei literatūrai anglų kalba apie Lietuvą. Leidinėlis labai simpatingas ir naudingas. Būtų gerai jo išspausdinti didesnius kiekius ir platinti ne vien parodos metu.

• 80 metų nuo Karolio Augusto Jordano mirties sueis rugpjūčio 9 d. Tai buvo Mažosios Lietuvos rašytojas, baigęs Karaliaučiaus universitetą. Jis buvo suaukęs Ragainėje pasitarimą lietuviško žodyno reikalui. Dalyvavo Fr. Kuršaitis, N. Fr. Ostermeyeris, Malkvicas. Karaliaučiaus žurnaluose spausdino straipsnius apie lietuviškuosius reikalus, rinko medžiagą G. H. Nesselmano 1851 m. išleistam lietuvių - vokiečių k. žodynui, vertė Šilerio eilėraščių į lietuvių k., kurių vienas pvz. 1877 m. buvo išspausdintas žurnale "Altpruss. Monatschrift".

• Prel. Mykolas Krupavičius veikalas "Kunigas Dievo ir žmogaus tarnyboje" turės per 700 puslapių. Jau daugiau kaip 500 puslapių atspausdinta "Drauge" spaustuvėje.

• Pulgio Andriūšo fejletonų rinkinį "Daina iš kito galo" spaudina Nidos leidykla Londone.

Turime M. K. Čiurlionį, bet abstrakčiąją tapybą niekiname

Pokalbis su dail. Juozu Bagdonu

Juozas Bagdonas priklauso nepriklausomajam Lietuvoj su-brendusiam mūsų tapytojų kar-tai. Anais laikais už savo dar-bus yra laimėjęs aukščiausią valstybinę premiją. Tremitje kurį laiką gyvenęs Pietų Ame-rikoj. Dabar pastoviai apsis-tojęs Washington, turįs ten dai-lės galeriją, kur laiks nuo lai-ko vyksta amerikiečių dailini-nių parodos. Čionykštėse lietu-vių dailininkų parodose beveik dar nematytas. Todėl reikia tik džiaugtis, jog šių metų antra-jame pusmetyje su individua-lia savo tapybos paroda aplan-kė ir aplankys visą eilę rytinio pakraščio lietuvių kolonijų: lie-pos 28–30 dienomis Baltimorė, rugpjūčio 12–13 Philadelphia, rugsėjo mėnesį Bostoną ir vė-liau rudenį kurį nors ameri-kiečių galeriją Washington.

„Draugo“ bendradarbis prieš oficialią parodos atidarymą Bal-timorės Lietuvių Svetainės sa-lėse užkalbino dail. Juozą Bag-doną įvairiais mūsų ir apskritai moderniojo meno klausimais. Kaikurie dailininko atsakymai yra gana aktualūs ir įdomūs. Štai viena kita to pokalbio de-talė.

— Dabartinėje Jūsų darbų parodoje daugumą paveikslų su-daro abstrakčioji tapyba. Kiek prisimenate, ankstesnėje Jū-sų darbai buvo daugiau impre-sionistinio pobūdžio. Įdomu, ku-ris motyvas lėmė šį naują Jūsų kūrybos posūkį?

— Nukrypimą į abstrakčią formą laikau logiška mano kū-rybos evoliucija. Kiekvienas menininkas savo kūrybos raido-ję stengiasi išeikoti naujų kelių. Nauji keliai ir naujos idėjos pareikalauja ir naujų formų.

Dabartinis dinamiškasis lai-kas beveik iš pagrindų keičia ne tik gyvenimo paviršių, bet ir žmonių vidaus pasaulį. Grei-tai vyksta vertybių perkainavi-mas ir jų atranka.

Devyniolikto amžiaus paba-i-gos ir dvidešimto pradžios ro-mantizmas (ypač mūsųose) ne-bepatenkina ir nebegali paten-kinti šių dienų neramios ir di-namiškos žmogaus dvasios. Di-namiškumas ir racionalusis žmogus nori greito ir konkre-taus atsakymo į jam reikalin-gą ir rūpinimą problemą. Jam nesvarbios yra smulkmenos ir detalės. Todėl ir iš menininko žmogus reikalauja greito, tiks-laus ir spontaniško gyvenamo laiko ir išgyvenamų idėjų pa-vaizdavimo. Ir dar daugiau — reikalauja naujų idėjų, išreikš-tų naujomis formomis.

Šiandien niekas neturi inte-reso ir laiko svajodamas sėdėti prie paveikslų (jeigu tai būtų gamtovaizdis) ir skaičiuoti me-džių šakas, lapus bei ežero ar jūros bangas. Tuo labiau šių

dienų menininkas — kūrėjas, gy-vendamas laiko dvasia, savo idėjas reiškia spontaniškai ir suprantantomis, nedetalizuoto-mis formomis. Savo intelektu ir kurybišku dinamizmu jis at-reikia iš chaotiškos aplinkumos (gimtos ar kosmoso) tik esen-ciją, tik paprastą, abstrakčią, racionalią formą, perleisdamas ją per savo kūrybinį Aš.

Abstrakti meno forma atsir-a-do nepripuolamai. Nėra ji dirbt-inu būdu išgalvota ar speciā-liai, ieškant keistenybių, sufab-rikuota. Ji yra tik mūsų nera-maus, verdančio gyvenimo veid-rodis, atspindis mūsų laikotar-pio dvasia.

— Ar gali dailininkas šių die-nų abstrakčioje tapyboje paro-dyti tautinį savo veido charak-terį ir kuo jis tada reikštųsi?

— Taip. Dailės kūryboje tau-tin's charakteris pasireiškia ne tautiniu motyvu, bet tautinės formos naudojimu. Juk, pvz. mūsų liaudies mene, kuriame pilna šventųjų vaizdavimo, nei šv. Jonas, nei šv. Jurgis ar kiti nebuvo lietuviai. Mūsų liaudies menininkai, perleisdami visą tai per lietuviškas rankas, davė šventiesiems lietuvišką formą ir charakterį. Jie tuos šventuo-sius lyg ir sulietuvino, padarė lietuviškus ir mums brangius. Liaudies menininkai šito pasie-kė tik formos, o ne turinio pa-galba.

Abstrakcinei meno formai mes lietuviai turime gražiausius pavyzdžius: mūsų liaudies me-nininkų primityvą ir individua-laus abstrakčiojo meno pirmta-ka M. K. Čiurlionį. Yra keista, kad mes lietuviai (dailininkai ir visuomenė), turėdami pirmąjį abstrakčiojo meno genijų, dau-gumoje neigiamie abstraktiųjų meną, jo kratomės, ji net nie-kiname.

— Iš mūsų liaudies meno mes padarėme ir darome komercinį meną su visomis „meistriško-mis“ formomis. Gaila žiūrėti, kai lietuvių namuose maiti kry-žius, koplytėles, sodybų mode-lius, atliktus tokioje techniško-jų formoje, kurios nesigėdintų net geriausi Amerikos ar Dani-jos baldų fabriškai. Tačiau tuo-se objektuose nebesimato liau-dies meno tikrosios formos ir charakterio. Lieka tik graži fal-sifikacija, bet ne kūryba.

— Kas ypač Jūs džiugina ir kas verčia liūdėti čionykštėje lietuvių dailininkų kūryboje ir jų organizacinėje veikloje?

— Mane džiugina jauniausia lietuvių dailininkų karta, kuri jau nebėra paliesta rusiškojo nihilizmo, bet išsimokslinusi ir besiformuojanti Vakarų pasau-lio modernios kultūros dvasioje ir aplinkumoje. Mane džiugina, kad jauniausi lietuviai dailini-niai be sentimentų, drąsiai ir

Dail. J. Bagdonas Kompozicija

energingai eina į meno platu-mas. Tik, kad jie suteiks gar-bę savo ir savo tėvų gimtajam kraštui — Lietuvai. Jie savo kūryba įrašys į pasaulio meno lobyną ne tik savo, bet ir Lietu-vos vardą.

Mane verčia liūdėti, kad ne-mažas skaičius mūsų senosios ir vidurinės kartos dailininkų vis dar nori maitinti mūsų visuomenę melnais žydinčiais linų peizažais. Nemunu pakran-čių pušelėmis, pakrūpusiais kry-žiais ir kitais sentimentaliais vaizdeliais, nutaptais mėgėjiš-ka ma naivumu.

— Kaip žiūrite į visuomenės ir dailininkų santykius? Ar jie pakankamai vieni kitus supran-ta ir kas reikėtų daryti vienus prie kitų priartinti?

— Mano supratimu, santy-kiuose tarp dailininkų ir visuomenės reikėtų daugiau objektyvumo iš vienos ir kitos pusės. Lietuvių visuomenė, proporcin-gai palyginus su amerikiečių vi-suomene, menų domisi labiau.

Kad santykiai tarp visuome-nės ir dailininkų būtų dar arti-mesni, reikėtų, jog tiek pavie-niai dailininkai, tiek organizaci-ja imtųsi daugiau iniciatyvos.

Cia galėtų pasitarnauti rimti studijiniai straipsniai spaudoje, paskaitos, parodos ir t. t. Sa-vaime suprantama, kad ir vi-suomenė turėtų iš savo pusės rodyti daugiau pastangų, lan-gyti meno parodose ir labiau skaityti moderniojo meno klau-simus gildinančią literatūrą. Bet aplamai manyčiau, jog ši santykių problema mūsųose dar nėra tragiškoje padėtyje. Būtų buvę įdomu laikraščio

Operos žvaigždė

(Atkelta iš 1 psl.)

Vos tik atvykusi į JAV, ap-sigyveno brolio Jono ūkyje Do-rothy, N. J., tikėdamasi, kad sergas plaučiais vyras Juozas Grigaitis (atsargos generolas, Vyr. tribunolo narys) galės grynai ore pasitaisyti, bet pradžioje 1947 m. jis mirė plau-čių džiūva. Kurį laiką buvusį prie dukters, tarnaujančios Wa-shington, vėliau apsigyveno il-gesni am laikui Elizabeth, N. J., su dukterin Valerija ir emė-si įvairių darbų pragyvenimui.

Šiuo laikui ji dalyvavo dvie-juose bažnytinuose koncertuo-se lietuvių parapijoje Elizabe-the, dainavo ten pat vietinio kleb. muziko kun. J. Simonai-čio sukurtytame bankete, A. ir Ievos Trečiokų 25 metų ve-dybinės sukakties bankete, Ne-warke ir 1949 metų pradžioje „Daily Mirror“ radijo valando-jų, New Yorke, kurią pravėdė Jokūbas Stukas, minint J. Zi-levičiaus veiklos sukaktį.

Tai buvo jos paskutinis dai-navimas. Nors buvo daugelio kviečiama dalyvauti programo-jų, bet ji atsakė visiems: „Aš noriu likti ta Grigaitienė, ko-kia buvau Kauno operos sceno-jų ar koncertuose tuo metu“. Nors balsas gražiai skambėjo, bet ji juo nebebuvo patenkinta. Po kelių metų apsigyveno su dukterimi Valerija Long Islan-de, N. Y. Dukteriai ištejęs, auklėjo vaikaičius. Rašytame man liepos mėn. 2 d. trumpame laiške nusiskundė: „jog visas mėnesis kaip sergu. Doktorai pataria daryti operaciją. Dar di-desnė nelaimė aplankė mūsų namą ar tikrai šeimą — bir-želio 29 d. staiga mirė Valytės vyras. Daugiau negaliu rašyti, nes lovoj labai sunku rašyti“.

Amžina atils! Vladislavos sie-lai!

bendradarbiui ir toliau su dai-lininku kalbėtis, tačiau Baltimo-rės Lietuvių Bendruomenės pir-mininkui Vytautui Volterui pradėjus oficialią parodos at-idarymo žodį, pokalbis teko nu-traukti. O išpūdziai iš patios parodos kitą kartą. — K. Pr.

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai tai-sau. Už patalav. vietoje \$3.00, už dideles darbas — \$10.00 ir daly-s Pigių paveikslėlių tempas.
J. M. GILLES
2549 W. 69th St. U. A. PR. 6-1063

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AKTUSŲ RIESIŲ FOTOGRAFIJOS
MUSU SPECIALIZACIJA
PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULAS, sav.
4068 Arch. Ave. Tel. VI 7-2481

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apraada.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

KULTŪRINE KRONIKA

• 20 metų nuo Konstantino Jasnaikio mirties suėjo užva-kar. Mirė 1941 m. rugp. 3 d. Utenoje, turėdamas 59 m. am-žiaus. Buvo kilęs nuo Šiaulių. Bendradarbiavo periodinėj spa-u-doje, rašė feljetonus, apysakai-tes, dramas. Anksčiau dirbęs su socialdemokratais, nepriklauso-mybės laikais palinko į dešinę ir buvo bendradarbis „Panevė-zio Garso“, leidžiamo Panevė-zio vyskupijos. Ilgą laiką buvo Panevėžio Ligoninių kasų direk-torius.

• Prel. L. Tulaba sekmadienį atskrenda į Bostoną, o rugp. 15 d. jau bus Chicagoje, kur Liet. Katalikų Mokslo akademi-jos suvažiavime (rugs. 1–3 d.) turės paskaitą: „Naujos Šv. Rašto interpretacijos sampra-ta“.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel. Yards 7-1629
Pritaiko Akinus Kreivas Akinus Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 756 West 35th Street
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10–2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatų, Protėzų, Med. ban-dažai. Spec. pagalba kitiems (Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 iki 6-8. Seštadienis 9-1.
ORTHOPEDIC TECHNIK LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. Prospect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonu HEMlock 4-1502 nuo 2 iki 9 v. p. p. kaskdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd St.
Val.: kasdien 10–12 val. ir 7–9 v. vak. Seštadienis 10–1 val. Trečiadien. uždaryta. Kitu laiku susitarim. Ofiso telefonas PR 8-2229
Rez. telefonas WA 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampus 47-08 ir Damen Ave. Val. kasdien nuo 6–8 val. vak. Sešt. 2–4 val.
Trečiadien. ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telefonas PR 8-0048
Rez. telefonas WA 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Clinic Bldg.
Arba
434 Alcona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9 AM. 1-5, treč., šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt., 2-9 val.; penkt., 10 v. r. iki 9 v. p.; šešt., 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius prima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-smegenų chirurgija, ligos
2737 West 71st Street
Valandos tik susitarim
Tel. Grovehill 6-3409

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
Tel. ofiso — REpublic 7-1900
namu — GROvehill 6-8161
Persikėlė į naują ofisą
FRANCISCO MEDICAL CENTER
2858 West 63rd Street.
Pirma tik pagal apointmentą

DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUSIERIAI IR MOTERIŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą
Jei neatsiliepija skambinti MI 3-0001

DR. B. GAIZIDIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moteriškos ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Seštadienis 1-4 p. p. Trečiadienis uždaryta

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštadien. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562

Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien, išskyrus trečiadienį.
Perskaite „Draugą“, duokitę jį kitiems pasiskaityti.

Platinkite „Draugą“.

• Algirdo Gustaičio novelė lietuviškai. Latvių centrinio komiteto Vokietijoje leidžiamas savaitraštis „Latvija“ š. m. liepos 8 d. nr. išspausdino rašytojo Algirdo Gustaičio novelę „Likais nasis“, latvių kalbon išverstą rašyt. Emilio Skuje-n'eko. Prieš keletą mėnesių Kanadoje leidžiamas latvių savait-raštis buvo išspausdinęs kitą A. Gustaičio novelę, išverstą E. A. Gustaičio.

• Aloyzo Barono premijuotasis veikalas „Lieptai ir be-dugnės“ jau atspausdintas at-skiru leidiniu ir atiduotas į ri-šyklą.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2757 West 71st Street
Val.: kasdien nuo 6-8 val. p. vak. Seštadien. nuo 12-30 iki 2-30 val. p. p. Trečiadien. ir kitu laiku tik susitarim. Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonius prima pagal susitarimą. Atostogose nuo liepos 22 d. iki rugpjūčio 7 dienų.

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. Prospect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JORKS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 62 Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 2-30 iki 4-30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val. Kitu laiku tik susitarim.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadien. ir šešt. uždaryta

Telefonas: GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Rd.
Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1351
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir šešt. tik 10-12.

Tel.: Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuviai gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketv., penktad. ir penktad. nuo 1-4 p. p. 6-20-8-20 val. vak. Seštadien. 1-4 val., trečiadien. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 8 val. vak. Iškrysus trečiadienį Seštadienis 12 iki 4 popiet

Ofiso telefonas Lafayette 3-3210, jei neatsiliepija, skambinti KE 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv., 6-8 val. Trečiadienis tik susitarim

Ofiso telefonas Lafayette 3-3210, jei neatsiliepija, skambinti KE 3-2868
DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv., ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadien. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. Seštadien. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. HE 7-4168
Rez. tel. WA 5-3765

DR. MARIJA LINAS
AKUSIERIAI IR MOTERIŲ LIGOS
2317 West 71st Street
Telefonas HEMlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ

Tel. ofiso PR 8-7773, rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p. antradien. ir penktad. 5-5 v. v.

Ofiso HE 4-1818, rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštadien. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562

Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien, išskyrus trečiadienį.
Perskaite „Draugą“, duokitę jį kitiems pasiskaityti.

Platinkite „Draugą“.

• Jonas Kružė - Kružintaitis, laikraštinkas, liepos 20 d. mi-rė Delafield ligoninėje. Buvo jau beabėgiąs 60 m. amžiaus. Kilęs iš Kudirkos Naumiesčio. Su tėvais gyveno Skotijoje, vė-liau — Rusijoje ir Lietuvoje. Jonas Kružė pradėjo bendradar-biauti „Išvini Drauge“, vėliau Kanadoje, Toronte, redagavo „Kanados Lietuvi“, kaiku lai-ką dirbo „Vienybėje“, „Lietu-vo Aide“. 1945 m. Balfo cent-re buvo sandėlio vedėjas, sek-retorius, buhalteris.

• A. Tyruolio sonetų knyga „Sacra Via“ „Drauge“ spaus-tuvėje jau atspausdinta ir da-bar yra išsiųsta.

DR. JULIA MONSTAVICIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-6766
Namų: BEverly 8-3914
Prieš val.: kasdien 6 v. v. vak. 1-4 v. p. p. Trečiadien. — uždaryta

Tel. ofiso VI 2-1484, rez. RE 7-8811
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 3-7 p. p.; Seštadien. 2-4 val. Treč. uždaryta.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2626
DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekm. tik susitarim

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINIS LIGOS
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
Val.: Pirm., antr., ketv., penktad. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Seštadien. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarim telefon.

Tel. REPUBLIC 7-2290
DR. ANT. RUDOKAS, Op.
Tikrina akis ir pritaiko akinius Keičia stiklus ir rėmus
1485 S. California Ave. YA 7-738
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadien. uždaryta. Seštadien. 10 v. r. iki 2 p. p.)

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. Reliance 5-4416
REZ. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. iki 1-3 p. m. Trečiadien. ir seštadien. pagal sutartį

Ofiso telefonas Lafayette 3-3210, jei neatsiliepija, skambinti KE 3-2868
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 S. Ashland Ave.
(Bendra praktika ir specialios chirurgijos)

Valandos kiekviena diena 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadienis ir sekmadienis uždaryta, pirmadien. pagal susitarimą. Seštadienis nuo 2 val. iki 5 vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moteriškos ligos)
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St. Tel. PROspect 6-1233 ar TR 3-657
Ofiso val.: Pirm. 7-9 v. v., Antradien. 1-3 ir Penkt. 6-9 val. vak. Seštadien. 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6196
DR. V. P. TUMASONIS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Pirma ligonis pagal susitarimą. Del valandos skambinti tel.: HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien išskyrus trečiadienį ir seštadienį.

Telefonas — GROvehill 6-2839
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSIERIAI IR MOTERIŠKOS LIGOS
Atostogose. Kreiptis į Dr. V. Taurą

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4, 6-8 Seštadien. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarim.

Tel. ofiso PR 6-4440, rez. HE 4-3166
DR. F. C. WINN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadien. ir seštadien. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6650
Rezid. 6660 So. Artesian Ave. Val. 11 v. r. iki 2 v. p. ir 6-7 v.

Pirkite JAV Apsaugos Bonus!

Valandos:
Pirm. 12 iki 8 po piet
Antr. 9 iki 4 po piet
Treč. uždaryta visą dieną
Ketv. 9 iki 8 po piet
Penkt. 9 iki 8 po piet
Sešt. 9 iki 12:30 po piet

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue Tel. — GROvehill 6-7575
Chicago 36, Illinois
JOHN PAKEL, Jr. — President
JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prieinamiausias sąlygas paskolų aplikantams ir apdrausto patarnavimo taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausių įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chi-cagoje.

Taupytojų patogumui: naujais įrengimais, du di-deli kiemai automobiliams (vienas įvažiavimas iš West-ern Ave.) ir dang nepamokamų patarnavimų pinigų taupantiems namams.

KVIECIAME!
Current Dividends up to 4 1/4 %

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue Tel. — GROvehill 6-7575
Chicago 36, Illinois
JOHN PAKEL, Jr. — President
JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

Valandos:
Pirm. 12 iki 8 po piet
Antr. 9 iki 4 po piet
Treč. uždaryta visą dieną
Ketv. 9 iki

MEILĖS REVOLIUCIJA

Nuotykių Paryžiuje. Skudurų rinkėjai sujungia pasaulį

JUOZAS PRUNSKIS

Lietuviuose praėjo reikiamai nepastebėtas ypatingas socialinis sąjūdis, prieš keletą metų išaugęs Prancūzijoje. Tai kapucino tėvo Petro suorganizuotieji skudurų rinkėjai, varguomenė, būtų statytojai. Tėvas Petras — idomi asmenybė. Nacių okupuotoje Prancūzijoje jis gėlobėtojų žudikų medžiojamą žydus. Dvejuis metais jis pats buvo okupantų gaudomas kovotojas dėl tėvynės laisvės — maquis. Du kartus areštuotas, vis pabėgo. Buvo nublokštas į Afriką. Karo pabaigoje tapo prancūzų laivyno kapelionas. To silpnos sveikatos žmogaus ryžtas išgarsino jo vardą Prancūzijoje ir jį šis tapo išrinktas į atskiriančios po karą Prancūzijos parlamentą.

Isijautė į juoda varguomenės likimą

Patsai gerokai pavargęs, jis isijautė į juoda pasaulio varguomenės likimą. Jis prancūzuose pradėjo pabrėžtinai kelti šias mintis:

— Kai mes džiaugiamės rafinuotais civilizacijos laimėjimais, ar pagalvojame, kad net trys iš kiekvienų keturių žemėje gyvenančių žmonių neturi ko reikiamai pavalgyti, ir tai kaip tik šiuo momentu... Šiandien pat kas antra šeima pasaulyje neturi absoliučiai būtinus erdvės pastogę, kad galėtų gyventi žmoniškai gyvenimą, aukštesnį už gyvulių?.. Kiek iš mūsų jaučiame, kad šiuo momentu tik 10 procentų visų žmonių kontroliuoja 80 procentų visų išteklių, kuriuos šiandien turime žemėje?.. Kol nevelu, pabuskime, kad nebūtume teisiami ir pasmerkti neturto, prieš kurį užmerkiame akis, tiesiami čia ir amžinybėje... Melu tik tada yra nuosirdi, kai ji pradeda ginti teisingumą... Ar jūs įsivaizduojate tai, kad pasaulyje trys iš keturių kūdikių miršta iš bado pirmą, negu jie pasiekia jaunūlio amžių? Yra kraštų, kur kūdikiai neskepijami, nes lengviau juos matyti mirstančius dėl epidemijų, negu ant motinų rankų atnešamus išbadėjusius, kai nėra ko jiems paduoti... račiame Paryžiuje yra daugiau negu 10,000 šeimų, kurios nežino, kur ši vakarą nakvos...

Tiesa, jis pripažįsta, kad tarp jų skurdėlių yra nemažai tapusių tokiais dėl savo kaltės — alkoholiškai, bet gi, kaip jis sako, ir kilmingųjų procesijos galė nėra jau taip šykštu su kokteiliais ir šampanu...

Darbo jaunimo centras

Ši tėvo Petro vidaus ugnis turėjo išsilieti veiksmams. Iyčių randa buvo šitokia: tautos Prancūzijos parlamento atstovu, jis, ieškodamas, kur apsigyventi, susirado priemiestyje nuo karo meto apnaikintą, apieistą, porą metų nebenuomojamą namą. Jame įsikūręs, jis pripriko kareiviškų lovų, matrasų. Kas netilpo viduje, sudėjo erdviame kieme palapinėse. Toje vietoje buvo įkurtas jaunų krikščionių darbininkų centras, kuriuo pirmaisiais metais pasinaudojo net 7,000 darbo jaunimo nakvynėms. Ta istaiga pavadinta Emauso (kur prisikėlęs Kristus vaišinosi su savo mokiniais).

Koplytėlė priklausti benamiui

Vieną dieną tėvas Petras buvo pakviestas prie buvusio kalinio, kuris po 20 metų sunkių darbų buvo sugrįžęs namo. Tačiau čia skurdas ir vargas buvo toks baisus, kad vyras bandė nusižudyti. Tėvas Petras jį aplankęs ir įsitikinęs, kad

Nusiskandinti bandžiusi paryžietė

Vėl — tėvas Petras buvo užalarmuotas: 18 m. mergina įsuko į upę. Nusikubėjęs su Emauso taktininkais ją ištraukė. Paklausta, kur ji gyvena, nuvedė prie urvo žemės. Jokių sienų ten nebuvo, tik skylė, išskata pamatams namo, kuris niekada nebuvo pastatytas. Anga buvo pridengta lentgaliais ir skudurais. Ir tame urve gyveno 11 žmonių jau keturis mėnesius.

Dabar Emauso geraširdžiai, dirbdami dieną ir naktį, septynias dienas savaitėje, tiems nelaimiesiems pastatė namuką. Ir tokių atsitikimų daugėjo. Atbėgo kartą moteris, kurios vyras, nepakęsdamas šeimos skurdo, atsuko kurenamasias dujas...

Kartą kartą skurdžių šeima, nebegalinti mokėti nuomos, buvo išmesta. Kai vyras nuėjo ieškoti kokios nors pastogės, moteris su dviem kūdikiais nuslūko prie Marnos upės, kas minutę galvodama mėsį į vandens ir vis neširdžiamai. Taip ji buvo ryto atrasta be miego, nevalgiusi, sugrūbusi nuo šalčio ir drėgmės.

Vieną dieną surado gyvenančią laukuose po vagono dangčiu. Stačiomis ji pastogę nebuvo galima įeiti. Reikėjo ropoti. Du kūdikiai jau buvo mirę. Žmona vėl laukianti.

Daugiau erdvės karste

Vėl kitu kartu jie palaidojo mirusį skurdėlių, ir kai jam padarė karstą, darbininkas pratarė:

— Dabar jis turės daugiau erdvės, negu jos turėjo būdamas gyvas.

Tėvas Petras tai giliai pergyveno. Jis jautė, kad tiems žmonėms kalbėti apie Dievą, tikėjimą ir niekuo nepagerinti jų

Tėvas Petras, apsuptys jo globojamų beturių vaikų

tai palapinei, ir viskas buvo ramu. Vaikai mirė legaliai. Jie buvo palaidoti legaliai... Moteris galėjo gauti džiova ir ji būtų legaliai pasijusi į sanatoriją... Tėvas galėjo iš desperacijos mėsį po traukinį, ir pareigūnai jį būtų legaliai nugabenę į lavoninę... Bet jeigu tėvas kietai spausdamasis kiek susitaupo, kad gali nusipirkti kiek lentų ir skardos ir statosi sau pastogę, nors neturi tūkstančių frankų sklypiui, laikoma nelegalu... Mes turime protestuoti prieš tokią hipokriziją ir gelbėti savo brolius.

Skudurų rinkėjai — būtų statytojai

Šios mintys buvo plačiai pasiskleistos, Prancūzijos parlamente jos rado tvirtą atgarsio ir buvo priimtas įstatymas, kuriuo pradėta plačiau duoti šeimoms paskolas butų statybai. Trumpu laiku tie Emauso skudurų rinkėjai pastatė 300 namų. Savo užsimojimams lėšų jie gaudavo rinkdami skudurus ir atliekamuosius daiktus iš šeimų.

Tėvo Petro svajonė — sulaukti laikų, kada jaunos poros prieš vedybas iš miesto vadovybės gaus ne tik paramą, bet ir pastogę pradžiui gyvenimo. Kartą viena skurdžių šeima nebesuspėjo baigti statytis namo prieš užneinant šalčiams. Jie tebegyveno palikame susenuose automobiliu. Mirė dėl šalčio kūdikis. Tėvas Petras pakvietė į laidotuves atvykti Atstatymo ministerį. Ministeris atėjo ir kartu su kokiais 20 sunykusių žmonių ėjo paskui karsteli. Viskas taip paveikė ministerį, jog jis pasirūpino praversti naują butų statybos planą, kuris pirmą kartą buvo įstrigęs biurokratų stalčiuose.

Gatvėse šalę benamiui

Emauso broliai, rinkdami sunkvežimiais skudurus ir atliekamuosius daiktus, kas vakarą matydavo daugelį žmonių, besiglaudžiančių prie angų, iš kur-

AMERICAN FURNITURE MART

PAVYZDINIAI BALDAI LENGVAIS ISMOKEJIMAIS

Matrasas su spyruoklėmis ir spyruoklių dėžė... \$39.95
3 dalių suvedamas parior setas: 2 galiniai stalai, 2 stalo lampos, cocktail stalas, paveikslas ir kilimėlis... \$229.95
11 dalių miegamojo baldai: komoda, svintos, matrasai, 2 pagalvės, 2 Vanity lempos. 2 paveikslai, tik už... \$149.95
Specialus TV setas... \$139.95

GERIAUSIOJI KRAUTUVĖ PIGIAI BALDUS PIKTI

Šaldituvai, vėsintuvai, air conditioner ir kt. reikmenys dideliu pasirinkimu.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEley 3-4711

Atidara pirmą ir ketvirtą 9-9 val., antrą, trečią, ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Liepos ir rugpjūčio mėn. sekmd. uždaryta.

Vienos moters tragedija

Sakydamas pamokslą vienoje bažnyčioje, tėvas Petras nupasakojo, kaip viena moteris, grįždama į savo kambarį pastogėje, rado prikalta rastelį, kad ji išmesta dėl nesumokėtos nuomos. Dvi paras pasiovasčiusi, ji nakčia mirė gatvėje. "Ji buvo išmesta vardu įstatymo, sukurtas saugoti mus, privilegijuotus žmones". Tai išgirdę tos parapijos žmonės Emauso vyrams varguomenės gelbėjimui surinko 750,000 frankų.

Emauso vyrai kasnakt surinkdavo iki 130 šalančių žmonių, ir dauguma jų nebuvo valkatos, o dirbantieji, kurie iš darbo grįždavo pas šeimą užsikūsti, bet nebesutilddami šėlavavo nakčiai kur prie šiltų ventiliatorių...

Sujudintos širdys

Tėvas Petras pasakė per radiją kalbą, primindamas apie

moterį, iš alko ir bado mirusią gatvėje, pabrėždamas, kad apie 2,000 žmonių Paryžiuje kasnakt slankioja gatvėmis, neturėdami kur prisiglausti. Šala pusplikiai. (Nukelta į 6 psl.)

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglij ir Alyvos

Patarnavimas

Telef. REpublic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdėrimas ir pataisymas

Greitas sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4919 So. Pavana Street

Tel. PROspect 6-7960

DARGIS DRUG STORE

2425 W. Marquette Road

LAIKE ATOSTOGŲ

nuo rugpjūčio mėn. 15-tos dienos

BUS UŽDARYTA.

Sugrįšim rugšėjo mėn. 1-mą dieną.

Prašome patikrinti savo receptus dėl pakartotinų išpildymų.

Dėkingi esame už jūsų kooperavimą.

CHARLES P. DARGIS,

Reg. Pharmacist

VALANDOS:

Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.

Sekmd. 9:30 v. r. iki 6 v. v.

Treč. ir sekmd. uždaryta.

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:

BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226

Vedėjas E. RUDAITIS

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, Prospect 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmą ir ketvirtą nuo 9 iki 9:30, kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Sekmdieniais liepos ir rugpjūčio mėn. abi krautuvės uždarytos. Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidara tik 6211 South Western Ave. krautuvė.

HOLY FAMILY VILLA

123 gatvė, Orland Park, Ill.

(Labdarių Ūkyje)

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ

— Įvyksta —

PIKNIKAS

Visi kviečiami dalyvauti, pasinaudoti žaidimais vaikams ir suaugusiems, pažaisiti sviediniu, pasižiūrėti gamta bei pasistiprinti lietuviškais valgiais.

Piknikas ruošia

HOLY FAMILY VILLA AUXILIARY

Lietuviška širdis prie Meksikos įlankos

Prof. Jono Kuprionio 60 m. amžiaus sukaktis

V. Zemaitis, Chicago, Ill.

Mūsų kultūrininkų tarpe svarbus šūlas — prof. Jonas Kuprionis švenčias 60 sukaktį. Jis gimė 1901 m. rugp. 3 d. Buvo jauniausias vieno brolio ir dviejų seserų šeimoje. Jo gimtoji vieta — Kaušų kaimas, netoli Anykščių. Gamta su savo aplinkuma daug veikia į jauno žmogaus dvasinį ir fizinį vystymąsi. Gražieji Anykščiai yra mums davę poetą — vyskupą A. Baranuską, rašytojus — J. Biliūną, A. Žukauską. Vienuolį ir miškininką prof. J. Kuprionį. Jei pirmieji trys talentingai apdainavo ir aprašė subtilią žmogaus meilę miškui, gamtai, tai J. Kuprionis nemažiau tą patį meilę miškui ir bendrai gamtai realiai išryškino per mokslininko — tyrėjo prizmę.

Tėvų sodyboje

Nedideliam 15 ha tėvo ūky, iš mažens jam teko pakelti sunkių ir varganą kaimo berniuko dalį. Atlikus 3 metų piemenėlio stažą, išvykus broliui ir seseriai Amerikon, o tėvui esant silpnos sveikatos, ant jo su vyr. serimi užgūlė visi sunkieji ūkio darbai: plūgas, akėčios, dalgis, šakės... Tas jį tik užgrūdino ir sustiprino jo pasiryžimą siekti geresnio, turiningesnio gyvenimo.

Jo tėvelis buvo didelis medžių ir tvarkos mėgėjas. Jis apšodino medžiais sodybą, palaukęs, užvedė sodą, laikė bites. Medžių sodinti, jų prižiūrėti jis imdavo drauge ir sūnų Jonuką, kuriam, kaip jis dar prisipažįsta, per visą gyvenimą šis darbas paliko vienu iš maloniausių, kai medžių kirtimas jam nesudaro jokio patrauklumo. Prie šios iš tėvo paveldėtos meilės medžiui, gamtai, vėliau daug jį paveikė ir priklausymas skautų organizacijai — „skautas myli gamtą“. J. Kuprionis buvo giliai persiėmęs skautų idealų įgyvendinimu.

Miškininkas

Baigęs pradžios mokyklą, mokėsi Vilniuje, iš ten persikėlęs į baigęs Panevėžio gimnaziją, 1924 m. įstojo į Dotnuvos Žemės ūkio Akademiją, miškininkystės skyrių, kurį baigė 1928 m. diplomuotu miškininko laipsniu, parašęs ir apgynęs dipl. darbą: „Lietuvos miškams želdyti — sėklų gaminimo planai“.

Skautų pirmūnas

J. Kuprionis jau gimnazijoje būdamas pareiškė savo gabumus organizacinėje veikloje: vadovavo ateitininkų, vėliau skautų draugovėse, suorganizavo ir vadovavo Panevėžio, po to Kėdainių tuntui, atgaivino ir vadovavo Kauno tuntui, 1924 m. (Danijoj) ir 1930 m. (Anglijoj) vadovavo Lietuvos skautų delegacijai pasauliniuose suskrydžiuose, 1930 m. buvo išrinktas vyriausiuoju skautininku.

Taigi jis yra vienas iš skautizmo pirmūnų ir jos vadų Lietuvoje. Studentaudamas Dotnuvoje, J. K. buvo seniūnų tarybos ir studentų pirmininkas, Studentų Ekonominės draugijos pirmininkas ir šaulių sąjungos narys.

1929 m. stojęs Miškų departamento tarnybon, J. Kuprionis buvo vienas iš organizatorių Lietuvos Miškininkų Sąjungos, įsteigtos 1929 m.

Redaktorius

Tais metais šio str. autoriui teko J. Kuprionį pirmą kartą pažinti ir iš to laiko bendro darbo yra palikę gražių prisiminimų, nes einant tos sąjun-

gos pirmininko pareigas (1930—1934), buvo progos dažnai susitikti L. M. S. Valdybos posėdžiuose ir šiaip privačiai, tuo labiau, kad J. Kuprionis nuo 1929 m. iki rusų pirmos okupacijos (1940 m.) buvo nuolatinis redaktorius „Mūsų Girių“ mėnesinio žurnalo, kurį leido L. M. Sąjunga.

Sunkūs buvo taip Sąjungos, taip „Mūsų Girių“ žurnalo pirmieji kūrimosi metai! Tik dėka J. Kuprionio neišsekamai energijai, nepalaužiamam užsispyrimui užsibrėžto tikslo — lūžo trūko — atsiekti (tokiu jis paliko ir po šiai dienai), „Mūsų Girių“ žurnalas, iš nieko negaudamas paramos, 10 metų laikotarpy pasidarė vienu iš rimčiausių — mokslo ir profesijos žurnalo.

Tai parodo, kad ir komunistų dab. rusų okupuotoje Lietuvoje atgaivintas nuo 1958 m. „Mūsų Girių“ žurnalas visais žvilgsniais yra kopija J. Kup-

Prof. Jonas Kuprionis savo sodeliu žydinčiuose krūmuose Ruston, La.

rionio redaguoto. J. Kuprionis savo straipsniais „Mūsų Girių“, „Tautos ūky“, „Žemės ūky“, savo paskaitomis universitete ir per Kauno radio stotį apie miškininkystę nusipelnė drauge su prof. P. Matulioniu m. š. ūkio literatūros pirmūnų titulą.

Universiteto katedros vedėjas

1941—1944 m. J. Kuprionis buvo Vilniaus universiteto docentas ir specialės miškininkystės katedros vedėjas, taip pat vadovavo mokomajam medelynui ir medžio sėklų tyrimo institutui. 1944 m. apleidęs Lietuvą dėl besiantinančios antrosios rusų okupacijos, jis dirbo valst. miškų tarnyboje Austrijoje (prie Graco) ir Vokietijoje, kur dėstė spec. miškininkystę Hanau stovykloje, miškininkų kursuose.

Magistras ir profesorius

1946 m. išvyko į JAV, kur po įvairaus darbo, pagilinęs mokslo žinias miškininkystėje, 1950 m. Michigano Valst. universitete gavo miškų mokslų magistro laipsnį. 1952 m. rudėnį buvo pakviestas profesorium į Liusianos politechnikos institutą — Ruston, La. Čia įsteigė mišk. kabinetą, medelyną, egzotinių medžių arboretumą, miškų tyrimo plantaciją. J. K. yra pasižymėjęs daugelyje pietų J. A. V. miškų tyrimo ūkio ir studijų srity.

Nežiūrint, kad jis gyvena toli nuo lietuvių centrų ir yra apkrautas tiesioginiais profesūros darbais, jis atidžiai seka lietuvių visuomeninę veiklą, dalyvaudamas straipsniais spaudoje, be to, nuo 1955 metų jis redaguoja miškininkystės žurnalą „Girios Aidai“, kurio jau išėjo 19 numerių ir kurį nuo 1949

metų leidžia L. Miškų sąjunga išleivioj. Dėka J. K. rūpesčių ir sugebėjimų, šis žurnalas savo turiniu gali konkuruoti su geriausiais mūsų išleivio žurnalais.

Miškininko profesija J. Kuprionis yra patenkintas, nors ilgisi lietuviško jaunimo. Viename laiške jis pastebi:

— Kad taip jaustum po konom gimtąją žemę ir gimtinės girias bei jaunimą, tos žinios ir patirtis galėtų būti plačiau panaudojamos. Be instruktavimo darbo, vykdu kai kuriuos miškų tyrimo darbus genetikos ir aklimatizacijos srity. Turiu eilę straipsnių suplanavęs ir surinkęs medžiagos...

Lietuvos laisvės viltys

Kai dėl Lietuvos išlaisvinimo ir jos ateities, tai prof. J. Kuprionis vienam savo laiške, šio str. autorius paklaustas, yra taip išsitaręs:

— Pasaulinė padėtis, kaip yra, negali ir neturi jokio pagrindo ilgai tęstis. Su jos pasikeitimu, Lietuvos padėtis irgi pasikeis. Bolševizmo dominavimas Lietuvoje yra daugiau negu tikra laikina, ir tai nebe taip ilgai ateis. Iš dabartinės rusų imperijos taps visa eilė atskirų respublikų, iš kurių Lietuva pirmoje eilėje. Aš laikau didesne problema, kaip ji ateity tvarkysis. Laimė, jei spės susikristalizuoti kas panašaus į Jungtines Europos valstijas, ar bent regionalines grupes. Kitaip iškyla senosios problemos su lenkais, vokiečiais ir net gudais...

Mūsų kad ir dabartinis nepažajojamas individualizmas — skirstytis, kas asmuo, tai jau ir atskira, su kitais nesugebanti skaitytis grupė, ar partija, pastato mus į neperdaug pajėgią padėtį. Tad blogumai daugiau vidujiniai, mūmyse pačiuose. Tai pats asmeniškai labiausiai pergyvenu ir net ir geriausius draugus smerkiu, kai jie dėl savo individualumo nebepajėgia pritapti prie bendro veikimo. Iš to seka ir mano priklausymas „kokiai nors partijai“. Mano idealas stipri Sąjunga Lietuvos ūkininkų — su gražiomis ir giliomis Lietuvos kaimo tradicijomis, paremtomis krikščioniška pasaulėžiūra, meile savo dirbamai žemei, savo kraštui. Tad ir politinės grupės kurios artimesnės šiam idealui, yra artimesnės mano širdžiai. Jei būtų mano valia, lietuviams duociau tik tris partijas. Jei tai būtų pasaulėžiūrinis pagrindas, pats remčiau, kuri artimesnė Lietuvos kaimo tradicijoms: lietuviškai krikščioniška.

J. Kuprionis 1934 m. vedė Mariją Sragytę iš Zemaitijos. Žmonos tėvas Marcelis Sragys už lietuvišką veiklą caro administr. buvo nubaustas ištremimu į Sibirą... Iš ten išsilaisvinęs, savo ūkio reikalus tvarkė gyvendamas Klaipėdoje. Kuprioniai išaugino sūnų ir dvi dukteris: Algimantas, atitarnavęs kariuomenėje ir baigęs mechaninę inžineriją, dirba Decatur, Ill., duklė — Danutė baigė medicinos laborantės mokslus ir dirba Champaign, Ill., o jauniausioji Dalia — šiemet baigia aukšt. mokyklą.

Sodininkas ir bitininkas Šalia profesinio darbo, lais-

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. RE 7-7083

KRONIKA

valaikį prof. J. Kuprionis praleidžia savo sode, turi 9 kelmus bičių, pats su sūnumi ir visa šeima pasistatė 8 kambarių namą, apsuptą nuolat žydinčių gėlių ir krūmų...

Jonas Kuprionis visa savo dviasia r kūnu yra lietuviškos žemės sūnus ir gilus jos patriotas. Jis ten, nuo Meksikos įlankos krašto — pietinių girių minimis ir atsiminimais nuolat atlanko savo brangiąją tėvų šalį...

● Leidinys apie būsimą popiežiaus lankymąsi Lietuvoje. Romoje ruošiamasi išleisti lietuvišką laidą knygutės ir straipsnių apie mons. Ratti (būsimojo popiežiaus Pijaus XI) kelionę į Lietuvą ir santykius su Baltijos šalimis. Tuoklausimu leidinėly yra parašęs nuncijaus A. Ratti patarėjas (nuo 1937 m. kardinolas) E. Pellegrinetti: „Mons. Achilles

Ratti e i Paesi Baltici“. Būsimojo popiežiaus, o tada — mons. Ratti, kelionė po Lietuvą buvo aprašyta „L'Osservatore Romano“, ir šiuos straipsnius taipgi ruošiamasi išleisti lietuviškai, drauge su aukščiau minėta medžiaga.

● Mokytoja Rita Žukauskaitė, dėstanti prancūzų kalbą, gavusi stipendiją šią vasarą giliną prancūzų kalbos studijas Rosary kolegijoje. Vasarinėje mokykloje.

● Kazys Suromskis, Jr., užbaigęs Chicago universitetą, atidarė knygyną 1638 East St. Prekiaus daugiausia mokslinės knygomis, vadovėliais, o taipgi literatūros leidiniais. Į knygyną esą investuota apie \$10,000.

● Jono Aisčio pilnas poezijos rinkinys jau spausdinamas pranciškonų spaustuviėje Brooklyn. Turės 400 pusl. Leidžia Romuvos leidykla, vadovaujama J. Galmino.

DYDŽIAI... PASIRINK SAVO

Normalus	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	46	48	50	52
Mažas	35	36	37	38	39	40	41	42	44					
Didelis	36	37	38	39	40	41	42	43	44	46	48	50	52	
Stambus	39	40	42	44	46	48	50							
Stmb. mažas	39	40	42	44	46									
Eks. didelis	39	40	41	42	43	44	46	48						

Longwood

DACRON* and WORSTED

DVEJŲ KELNIŲ TROPIKINIAI KOSTIUMAI

\$55

Normalus — mažas — didelis — ekstra didelis — stambus mažas... mes turim šiuos populiarius tropikinius kostiumus didžiausioje dydžių skalėje mieste. Idealiai vėsus Dacron* ir Worsted mišinys reiskia: laikosi išsprotytas, nesiraukšlėja, po ilgos, karštos dienos atrodo lygus ir nedėvėtas. Sumaniai pasiūtas — su dviem porom kelnų, dvigubai ilgesniam nešiojimui. Dabar čia didžiausias pasirinkimas naujausių spalvų ir raštų... ir gausiausioj dydžių skalėj. Patikrinkit diagramą — tada atėkit pasirinkti sau.

*Dupont Polyester fibers

Nemokamas pataisymas
abi krautuvės atidaros pirmadienį ir ketvirtadienį vakare

Morris B. Sachs Inc.

downtown — State and Monroe south — 6638 S. Halsted

Vilnius valdžią savartose

ALEKSANDRAS DUNDULIS, Chicago, III.

Londoniškė Nidos leidykla išleido knygą pavadinimu "Dėl mūsų sostinės", kurios autoriumi yra garbusis profesorius Mykolas Biržiška. Šioje knygoje yra rinkinys straipsnių, kuriuos kitkart spaudoje buvo apibūdinami įvairūs Vilniaus lietuvių veiklos momentai po 1905 m. revoliucijos iki 1919 m. liepos 1 d.

Skaitytojas pasigės to laikotarpio Vilniaus lietuvių veiklos pilnos, išsamios apžvalgos, nes čia aprašomos tos lietuviškojo visuomeninio darbo sritys, kuriose pačiam autoriui aktyviai teko dalyvauti, kuo jam pačiam teko sielotis, rūpintis, gyventi ir išgyventi pilną šio žodžio prasmę. Bet autorius veikia ne vienas, todėl išryškėja lietuvių veikėjų visa galerija, į kurią įsiriškia J. Tumas - Vaižgantas, J. Vileišis, Antanas Smetona, S. Kairys, M. Šikšnys, D. Nieliūnas, A. K. K. Čibiras, kun. Meč. Reinsys, vysk. J. Matulaitis-Matulevičius ir daugelis kitų. Čia taip pat skaitytojas suras ir įvairių okupantų atstovus, kaip pvz. vokiečių gr. Pfeil, lietuviškuosius komunistus Kapsuką su Angariečių, lenkus Niedzialkowski, Osmolawski ir kt.

Netenka abejoti, kad atidus skaitytojas galės labai lengvai susidaryti sau vaizdą, kuo ano meto lietuvis veikėjas gyveno, kuo sielojosi ir ko savo tautai gėdė. Juk to meto Vilniaus lietuvių veikėjų siekliai buvo ne vietinio pobūdžio, bet tai visuotini visos lietuvių tautos gyvybinės reikšmės siekliai.

Kad skaitytojas galėtų susidaryti ryškesnį vaizdą apie šią knygą, tenka nors truputį mesti žvilgsnį į kai kuriuos puslapius.

Lemtingoji pažintis su Vilniumi

Autorius, važiuodamas į Maskvos universitetą testuoti teisių studijų, pirmą kartą pravažiuoja pro senąją Lietuvos sostinę Vilnių. Ir čia, tik stotyje, traukiniui sustojus, jam tenka stebėti tą mūsų tautos šventovę, kurios vaizdas jaunuoliui sudaro gilų įspūdį, apie ką pats autorius rašo: "Be šiaulių, kito miesto nemačiusiam jaunuoliui Vilniaus miestas, kad ir neaiškiai, iš tolo tematomas, padarė didelį, graudų įspūdį. Tik susipratęs ir pasiryžęs Lietuvai dirbti lietuvis, buvau susigraudinęs, kaip ir draugas — pakeleivis Pov. Urbšys, mano pirmas lietuvių kalbos mokytojas. Jau tuomet buvo man dingtelėję galvoje ateityje Vilniuje dirbti, bet toji mintis buvo dar neaiški ir nenustatė būsimojo mano gyvenimo nei darbo". (9 psl.)

Po pusmečio autoriui teko truputį daugiau pažinti Vilnių, nes "1902 m. vasario 9 (22) d. kartu su daugeliu kitų studentų patekęs Maskvos kalėjimui (studentai, mat, 15 metų paskubėjo pareikšti, jog gana jau carui carauti), balandžio mėn. bekeliaudamas Kaunan, kartu su keliais kauniečiais ir vilniečiais tris dienas gavau kalėti persiunčiamajame Vilniaus kalėjime (peresilnaja tūrma). Kalėjimas buvo netoli stoties, ir tiek tegavau Vilniaus pažintį, kiek sargyba mus varė nuo stoties ligi kalėjimo". "Nuo to karto dažniau ėmiau galvoti apie Vilnių, norėdamas daugiau nei kalėjimo mūrus pažinti". (10 psl.)

Po kokių pirmųjų pažinčių su Vilniumi autorius vis daugiau ir daugiau iš kitų tautiečių patiria apie šio miesto reikšmę lietuvių tautai, ir apie lietuvių veikėjų, gyvenančių ir veikiančių Vilniuje. "Iš jo pirmą kartą išgirdau apie kun. Ambraziejų, Bortkevičienę, Vileišius ir kitus tų laikų Vilniaus lietuvių veikėjus. 1903—1904 m. mūsų, Maskvos lietuvių studentų slaptos draugijos, pasikalbėjimuose vis labiau aiškėjo Vilniaus reikšmė ne tik senovės Lietuvos valstybei, bet ir atgimstančiai lietuvių tautai. Man taip pat aiškėjo, jog kaip lietuvių teisininkas gausiu, greičiausia, Vilniuje apsigyventi". (11 psl.)

Dar nebaigęs teisių studijų, pertraukų metu, jaunuolis M. Biržiška tautinę savo veiklą pradeda vystyti Vilniuje: "1906 m. per kelerius mėnesius dirbau, Pov. Višinskio išlytas, Myk. Roemerio (vėliau Vytauto Didžiojo universiteto rektorius) dienraštyje "Gazeta Wileńska", informuodamas Lietuvos lenkų visuomenę apie tautinį lietuvių gyvenimą ir veikimą". (14 psl.)

Šis laikotarpis turėjo autoriui lemiamos įtakos: "1905—1906 m. Vilniuje padirbęs, ne tik pamėgau miestą, bet ir pamylėjau jo žmones su jų ypatingą "lenkišką" lietuvių — gudų kultūrą, supratau jo svarbą tolesniam lietuvių tautos atgimimui ir sunkenybės, kurias sudaro Varšuva mūsų kiliu, naudodama prieš mus vilniečių tamsumą ir kitokias jų silpnības". (14 psl.)

"Jutaus čia būsiąs Lietuvai naudingas, negu kur kitur, toje pat Lietuvoje, gyvendamas". (15 psl.)

Taigi, buvo lemtinga autoriaus pažintis su Vilniumi, nes iš tikro žemaičio viešniškio pasidarė šimtaprocentiniu vilniečiu.

Vilnius priėjo

M. Biržiška 1907 m. pavasarį baigė Maskvos universitete teisių studijas, persikėlė į Vilnių, vedė vilnietę šeimynę, įsijungė į vietinę veiklą ir čia sulaukė pirmojo Pasaulinio karo pradžios. Artėjanti karo audra neįstengė išplėsti autoriaus iš Vilniaus, nors turėjo galimybių iš čia išeiti: "Mūsų bankas taip pat ėmė Rusijon keltis. Su savim paėmė tarnautojų tik dalį, paliktiems išmokėjo kelių mėnesių algą ir išėjo daugiau gal nieko nebegausiant (šiaip betgi bene dar ištisus metus jiems mokėjo). Mane pažadėjo kartu su šeima pasiimti su savim". (18 psl.) Savotiškas tėvynės šauksmo balsas ir Vilniaus trauka privertė autorių čia pasilikti: "Tačiau kartu su žmona nuėjė geležinkelio stotin pamatėme tokią suirutę, jog pasvarstė, ką gi beveiksime toje Rusijoje ir ką rasime grįžę, kokią nauda bus Lietuvai iš mūsų važiavimo ir bene tik Vilniuje bus tas tikras, mūsų seniai laukiamas ir neaiškiai, bet kažin kaip šviesiai svajojamas darbas, nutarėme likti". (18—19 psl.)

Veiklos verpetai

Artėjant vokiečių armijoms, nemaža Vilniaus gyventojų, o jų tarpe ir lietuvių, pasitraukė į Rusiją. Pasilikusiems lietuviams padidėjo darbo našta. Gyvenamojo momento sąlygos reikalavo lietuvių dar labai įtempti savo jėgas, pagyventi Tarybos ir dėl karo nukentėjusiems šelpiti draugijos veiklą. Lietuviai veikėjai panira visuomeninio ir politinio darbo verpetuose.

Artėja vokiečių armijos. Vieniems aišku, kad rusai turės trauktis. Pereinamoju laikotarpiu reikalinga miesto gyventojų apsauga, tad organizuojama milicija. Milicijos organizavimas turi ir politinį atspalvį, tad ir lietuvių nesnaudžia. Štai kaip rašo prof. M. Biržiška:

Prof. Mykolas Biržiška su dirigentu Vl. Baltrušaičiu. Jų viduryje profesorius vaikaitis.

"Milicijos sudarymo klausimas kilo lenkų tarpe, kurie norėjo sukurti vokiečius kaip miesto šeiminkai: Tad mes, lietuviai, ir šio ir tokio krypsnio, juo gausčiau stengėmės stoti milicijon, kad ir niekas joje jokio atlyginimo neturėjo, ir neleisti lenkams, kurie žydų jon beveik neįsileido, per daug įsponėti. Kartu su kitais milicijon patekau ir aš, kelias savaites — paskutinėmis rusų ir pirmomis vokiečių dienomis, ligi šie paėmė jį ir savo rankas — eidamas I-sios nuovados milicijos komisaro (dakt. J. A. Domaševičiaus) administracinio padėjėjo pareigas. Mat, organizuojant miliciją rusams dar nepasitraukus, lenkams nebuvo patogų pasiimti visas svarbiausias vietas, tai jie pasirūpino bent numesti lietuvius daugiausia į I-ją (žydiškąją ir IX nuovadą) (komisaras inž. Step. Kairys), kuri apėmė miesto kaip ir pakraštį — Žvėryną. Mums betgi ir ypačiai man toks sustūmimas su žydais tik buvo naudingas, sustiprindamas ir išplėsdamas mūsų pažintį su jais, nuiteikdamas kitas kito atžvilgiu draugiškai ir net bičiuliškai; vėliau, lenkų okupacijos metu, tautai davė mums savo vaisių". (20—21 psl.)

Lietuvių gimnazija

Vos tik vokiečiams užėmus Vilnių, lietuviai atsteigė gimnaziją, kurios pirmuoju direktoriumi buvo išrinktas M. Biržiška. Kokios anuo metu, atsteigiant lietuviškąją gimnaziją, buvo lietuvių nuotaikos, ir kokią jai skyrė reikšmę, teliudija paties autoriaus žodžiai: "Čia, be abejo, ne tiek bus atskirų gimnazijos darbuotojų nuopelnas, kiek pačios Vilniaus visuomenės, jos nepaprastai gyvo ir greito bei stipraus brendimo, kurio viena vyriausiųjų savybių, be bendro lietuviškojo patvarumo, yra dar, kitiems gal keistas ir net juokingas, bet vilniečiams aiškus ir suprantamas, vis giliau pasireiškęs, saikytas — tautiškas sostiniškas nusistatymas, jaučias savo atsakingumą ne tik lietuvių tautai ir Vilniaus tautoms, bet ir Lietuvos bei Vilniaus atečiai: Vilnius — Lietuvos ir lietuvių tautos sostinė, vilniečiai — Lietuvos sostininkai, vyriausieji savo krašto šeiminkai. Vilniaus lietuviai — ne kokie atsibastėliai ar išsigimėliai, tik žilos senovės gediminių tradicijų vytautiškių sostinės tradicijų sugatotojai didingai Lietuvos atečiai!" "Pristatytas sunkiai kuriamai gimnazijai vedėju, stojau darban neturėdamas tam reikalingų žinių, patyrimo ir jam net nelinkęs, tik supratęs naujo darbo istorinę reikšmę ir savo atsakingumą moksleiviams, visuomenei — tautai ir Lietuvai". (23—24 psl.)

Vilniaus universitetas

Švietimo srityje lietuviai nesitenkino vien lietuviškosios gimnazijos atsteigimu bei jos plėtimu, bet taip pat sielojosi ir lietuviškojo universiteto atsteigimu: "Daugiausia betgi dėmesio kreipiau Vilniaus u-t-o projektui, kurio greitu įvykdy-

mėtina, jog iš 11 tų kursų dėstytojų 7 paskui dėstė Lietuvos universitete Kaune: Aug. Janulaitis, Ign. Jonynas, J. Vabalas - Gudaitis, inž. Silv. Grinkevičius (tuometinis Vilniaus geležinkelio tvarkytojas), Sofija Čiurlionienė ir mudu su broliu. Tad kursai kaip būsimųjų profesorų atrinkimo įstaiga pasirodė savo tikslą pasiekę". (112—113 psl.)

Artėjant raudonųjų siaubui

Ano meto okupacinių valdžių keitimasis Vilniaus lietuviams teikė daug rūpesčių, krovė didelę tautinės pareigos našta, kurią reikėjo atitinkamai išvilkinti. Kad ir štai, baigiantis pirmajam Pasauliniam karui, prie Vilniaus iš rytų artėjo raudonasis siaubas. Šis faktas vilniečiams kėlė naujas problemas. Buvo pavojus, kad jaunutės mūsų kariuomenės užuomazga galėjo būti įvelta su lenkais į bendras kautynes prieš įsiveržiančius į Vilnių raudonarmiečius. Tik vilniečių lietuvių politinio apdairumo dėka buvo išvengta šio pavojus. Apie to meto nuotaikas rašoma: "Tuo tarpu raudonieji artinosi. Vokiečiai rengėsi išeiti. Lietuvos vyriausybė dar nesukubo kariuomenės pastatyti (tie patys vokiečiai tam kliudė). Nė Vilniaus lenkai nebuvo gymimui pasirėngę. Daugumas gyventojų, net daugelis tų pat lenkų, bijojo ginkluoto susirėmimo, kurio išdavos miestui ir jo gyventojams galėtų būti labai skaudžios. Nesulaukdami atvykstančios lenkų kariuomenės, lenkų veikėjai prašė samoobronos vadus pasitraukti iš miesto su savo būriais". (54 psl.)

Tačiau tie samoobronos vadai neklausė gyventojų prašymų, bet vadovavosi savo nuožūra: "Kitą (sausio 1) dieną pavakarij ginkluoti lenkai užėmė gatvių kertes, nuginčiuodami besitraukiančius vokiečius... Už miesto buvo pasiūti žvalgai ir būriai užstoti kelią raudoniejiems". (54—55 psl.) Lenkų

samoobronos vadai žinojo, kad kaip kad ji turėjo lenkų atžvilgiu". (72 psl.) "Antra vertus, Vilniaus gynimu lenkams tik susiskandalijus, komunistams miestą valdyti sąlygos atrodė paalikesnės ir patvaresnės. Svarbu buvo prie naujos valdžios neužleisti kitiems lietuviškųjų pozicijų, neleisti įsigalėti svetimiems, nes, vėliau, grąžinus Vilnių teisėton valdžion, kitaip tai būtų jai sudarę nemažų keblumų. Griežtas Vilniaus

(Nukelta į 7 psl.)

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., R. 6-1998
TV RADIIAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimai-taisyimai. Sek. uždaryta

GERAS IR PIGUS
DAŽYMAS
IS LAUKO IR VIDAUS
LA 3-4264

1909 1961

Taupyk Stipriausioje
CHICAGOS TAUPYMO BENDROVEJE!

4 1/4% Turtas \$30,000,000.00
Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Dividendas mokamas visoms santaupoms

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board
Justin Mackiewicz, Jr., President

FREE PARKING

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidroma.

4 1/4% mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton.
Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigus mokame 4%.

Dabar mūsų turtas jau viršija
\$20,000,000.00

Didžiausioji ir stipriausioji Bridgeporto taupymo įstaiga.

Per 65 metus nuolat mokame aukščiausius dividendus, suderintus su santaupų saugumu.

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

District Savings
AND LOAN ASSOCIATION
3400 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 6, ILLINOIS • CHICAGO 4-6888
"Free Parking directly behind our office"
NEW OFFICE HOURS: MONDAY and TUESDAY 9 A.M. to 5 P.M. / WEDNESDAY 9 A.M. to 4 P.M. / THURSDAY 9 A.M. to 4 P.M. / FRIDAY 9 A.M. to 4 P.M. / SATURDAY 9 A.M. to 1 P.M.

PATIKRINKIT AUTOMOBILĮ PAS PRITYRUSIUS MECHANIKUS

TUNE UP 8 CIL. \$ 7.00
TUNE UP 6 CIL. \$ 5.50
AUTOMAT. TRANSMS. SEALS IDEJIMAS \$30.00
VISŲ FIRMŲ AUTOMOBILIŲ STABŽIŲ (Relinings) nuo \$14.95 iki \$17.95
TRANSMICIJŲ PERDIRBIMAS (OVERHAUL) DARBAS \$50.00

KIEKVIENAS DARBAS GARANTUOJAMAS 90 DIENŲ.
MOTORO PAGRINDINIS REMONTAS, "BODY WORK" IR DAŽYMAS

WESTERN AUTO SALES & SERVICE

(LIETUVIŲ IMONĖ)

4318 South Western Avenue
Telefonas — Lafayette 3-1790

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
AUGUST — RUGP. 3, 4, 5 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
IMPORTED CRUSADER'S PORTUGAL BRANDY. 10 YR. OLD	Fifth	\$3.19
WHITEHALL DISTILLED LONDON DRY GIN.	Full Quart	\$2.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	\$4.89
RICCADONNA VERMOUTH Dry or Sweet 30 oz. Bottle		\$1.19
KAHLVA IMPORTED COFFEE LIQUEUR.	Fifth	\$4.98
TAMARC VODKA 80 PROOF	Fifth	\$2.39
PHILADELPHIA BLENDED WHISKEY (Full Quart)		\$3.39
IMPORTED CANADIAN WHISKEY	Fifth	\$3.59
PABST BEER Case of 24—12 oz. No Deposit Bottles		\$3.59

4 1/4% DIVIDENTŲ Ant Visų Taupymo Sąskaitų

INDELIŲ APDRAUSTI IKI \$10,000.00
Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sect'y LA 3-8248
VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniais uždaryta.

RABINDRANATH TAGORE

Dievas jo kūryboje

V. PUPINIS, Italija

Siemet švenčiami du didžiojo indų tautos sūnaus, poeto Rabindranath Tagorės jubiliejai: šimto metų nuo jo gimimo ir dvidešimt metų nuo jo mirties. Kai jis už savo poeziją 1913 metais gavo Nobelio premiją, vienas kultūrinis pasaulis sužuro į Indiją. Jo lyrikos knyga "Gitanjali" buvo išversta ir į lietuvių kalbą, dar prieš sovietinę okupaciją, žinomo vertėjo Karolio Vairo (tiesa, ne iš originalios bengalų kalbos, o iš anglų). Kitas mūsų tautietis, Albinas Rimka (dabar jau miręs) išleido Rabindranath Tagorės monografiją. Šiais metais vėl pasirodė ir dar pasirodys įvairiose lietuviškuose leidiniuose, kaip Lietuvoje, taip ir išsivijoj. Tagorės kūrybos vertimų.

Rabindranath Tagore yra grožio ir gėrio garbintojas, meilės išaukštintojas. Jo kūryboje ypatingai iškeliamas meilės gamtai ir gamtos grožiui, toliau — kilni erotinė meilė, ir pagaliau pats Dievas, taip visur artimas ir draugiškas žmogui.

Dievas yra viena iš svarbiausių temų šio Indijos poeto saulėžiūra ypač ryški jo lyriškai veikalė "Gitanjali", už kurią jis ir yra gavęs Nobelio premiją. Tai yra tikri religiniai eilėraščiai, kai kurių lyginami su psalmėmis. Daugeliu eilėraščių tikrai galima būtų vartoti maldų vietoje. Iš "Gitanjali" matosi, kaip Dievas, tasai "gyvenimo gyvenimas", įprasmina žmogaus buvimą, kaip patsai Jo buvimas ir artumas įpareigoja žmogų dorovingai gyventi. Tame kūrinio skamba vis didėjančio Dievo artimybės ilgesys, kartkartėmis prasiveržias galingu maldavimu: "Tavęs man reikia, tik Tavęs..." O kiek daug visame kūrinio Dievo pagarbinių ir Jam nusilenkimų! Kiek prašymų ir kūdikiško pasitikėjimo Dievu!

Tagorės religinė pasaulėžiūra galima pažinti ir iš jo veikalų "Sadhana", kur jis rodo kelią į dvasios tobulumą. Jo kūriny "Tamsiojo kambario karalius" skelbia pasaulėžiūros susikūrimo laisvę ir tvirtina, kad daug yra kelių, vedančių į tą tiesą. Anot Tagorės, kiekvienas turintis tiesą surasti ir dorovinėm pastangom ją laimėti.

Tagorės skelbiamas Dievas nėra pasiekiamas protu, bet doroviniu patyrimu, išgyvenimu ir intuicija. "Mes galime Jį pažinti, tik Jį mylėdami ir juo džiaugdamiesi. O šiuos jausmus mes pergyvename, kai, savęs atsisąžinę, atsistojame veidas į veidą prieš Jį". Tai reiškia, kad sąvimeilės ir sąjaujos pilnai "as" atsizadėjimu pašalinami, mes laimime Dievą. O maldą ir apmąstymą mes pasineriame Aukščiausiojo Tiesoje. Kaip matosi, šios poeto mintys labai giminingos krikščionių mistikams.

Zinoma, Tagore nėra krikščionis, jo Dievas kartais atrodo visa, panašus į toks panteizmas labai paplitęs Indijos religijoje. Iš kitų gi Tagorės kūrinių vietų, iš gausių poeto maldų ir iš jo dažno kreipimosi į Dievą, galima jausti, jog jo supratimu Dievas yra asmuo, skirtingas nuo pasaulio ir virš pasaulio. Tagorė kalba apie Dievą — pasaulio Tėvą; jis net tiesioginiai išsireiškia: Aukščiausioji Tikrovė glūdi Dievo asmenyje, o ne gamtos įstatyme ar medžiagoje.

Kaip ten bebūtų, Rabindranath Tagorė pripažįsta Aukščiausiąją Esybę, Dievą, jis Jų gyvena, ir Jį kreipiasi maldoje, ir savo mokiniams jis nustatė tokią kasdieninę maldą: "Duk man įsisąmoninti. Tu esi mūsų Tėvas. Leisk mano dvasiai Tave garbinti". Tą maldą jis perdavė savo mokiniams, tai jo testamentas. Jei kas mėgintų Tagorės kūrybą be Dievo ir be maldos suprasti, tas pats save apgautų. Zinoma Tagorės maldą: "Padaryk mane Savo poetu!" ir kiekvienas, jo veikalus perskaitęs, turi konstatuoti, jog šis jo maldos prašymas išsipildė.

KRONIKA

• Sibiro maldaknygė, sukurta tremtinių lietuvių, išleista olandiškai. Verselis sudarytas iš "Pravdos" kuriame užlipintas ryškus užrašas "Marija, gelbėk mus". Olandų katalikų spaudos organizacijos, išleidusios šią maldaknygę, direktorius C. Griffioen duoda šį paaiškinimą: "Šis verselis labai aiškiai pabrėžia realybę. Prav-

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Kankomis išpaušyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalo aplietų rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apmatavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Ratūnė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

PRospect 8-9051

RITA
GROŽIO SALONAS

2607 West 51st Street

Chicago 32, Illinois

Vėliausio stiliaus plaukų šukuosena, pusmetinis bei įvairus plaukų dažymas.

Pirmadienį uždaryta. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak. Ketvirtadienį ir penktadienį pagal susitarimą. Savin. Rita Dobilaite

da reiškia tiesą, bet tai nėra tiesa, nei teisingumas, o kaukė. "Pravda" yra melas, ne teisingumas. Nuplėsk kaukę ir išvysi skausmą, kurio tiek daug patiria te, kurie gina tiesą. Skaityk (šią knygelę) ir išgirsi dangun kylančią maldos balsą iš Vorkutos, Karagandos, Kievo ir Kauno — ir iš visos raudonosios imperijos: Viešpatie, pasigauk mūsų; Marija, gelbėk mus".

• Min. Edv. Turauskas yra pradėjęs rašyti savo atsiminimus, kurių jau yra surašęs apie 200 puslapių. Su jais yra susipažinęs dr. Z. Ivinskis ir apie juos šiltai atsiliepija. Gaila, kad paskutiniu metu kiti darbai trukdo mūsų autoriui atsiminimų rašymą tęsti reikiamu tempu.

• Prof. kun. P. Dambrauskas verčia į lietuvių kalbą naująją socialinę popiežiaus Jono XXIII encikliką "Mater et magistra" (Motina ir mokytoja), kurią išspausdins "Draugas".

• Antanas Gustaitis parašė įžangą P. Andriusio fejletonų knygai "Daina iš kito galo"; knyga spausdinama Anglijoje.

• Dr. V. Kavolis, profesorius Defiance kolegijoje, šiuo metu dėsto Tufts universiteto

• Julė Švabaitė paruošė spaudai eilėraščių rinkinį "Saltiniai teka amžinybėn".

• Dail. V. K. Jonynas piešia aplanką Jono Aisčio poezijos rinkiniui.

MEILĖS REVO-
LIUCIJA

(Atkelta iš 3 psl.)

Kreipėsi žmoniškumo vardan pasigalėti. Nurodė viešbučio adresą, kur nešti aukas.

Atvykęs į vietą, rado daugybę antklodžių, drabužių, pinigų, brangenybių. Kaikurie, išgirdę tokį balsą per radiją, nuo savo lovų nutraukė antklodes nešė varguomenei. Vežė automobiliais. Policija tiesiog turėjo tvarkyti spūstį. Viešbutyje turėjo būti įrengta ekstra penkios telefonų linijos, kad būtų galima priimti visų geradarių paaukusimus. Kitas vyras, šaltyje atnešęs savo aukojamų drabužių ryšulį, dar nusivilkavo palatą ir išėdavo vienu švarkučiu, nors buvo žiema.

Kaikurios moterys aukėjo savo žiedus, tardamos: — Mes jau senos. Kam mums žiedai? Jeigu tai padės jums kokią motiną įvesti į pastogę, kaip gi aš galėčiau turėti teisę tą žiedą nešioti.

Vienas laukė ryšulį įteikti asmeniškai pačiam tėvui Petriui, kuris atidavęs, atrado milijoną frankų paaukota. Plaukė laisvą, čekiai, banknotai. Keletos savačių laikotarpy laisvų atėjo apie 300,000. Per penkias dienas buvo suaukota 150,000,000 frankų. Žmonės parodė, kad turi širdį. Buvo pradėta visa eilė naujų butų kolonijų benamiams.

Naujas socialinis sąjūdis Emauso skudurų rinkėjai sukelė naują socialinį sąjūdį Parnacizijoje. Sąjūdžio širdis —

tėvas Petras. Kartą, radęs benamę motiną su kūdikiu šalančia, jis atvedė į savo pastogę ir užleido jiems savo lovą. Kitą kartą vienas juodo skurdo prispaustasis bandė peilį suvaryti sau į krūtinę. Tėvas Petras peilį ištraukė ir laiko savo labdaros centro kambarį įbestą į atminimą lentą; ant pelio sudžiūvę kraujo lašai.

Jei kas nori aukštinti tėvą Petrą, ir jis apie tai išgirsta, ta prataria:

— Čia ne mano nuopelnas. Jei zakristijonas uždegė žvakę ant altoriaus, ji atkreipia dėmesį, nes ji šviečia, bet tai ne reiškia, kad ji kuo geresnė už kitas.

Pusę žmonijos pasiekė žinia apie skudurų rinkėjus

Apskaičiuojama, kad deka spaudos, radijo, filmų, televizijos apie pusę žmonijos susilaukė įkvėpimo iš tų Emauso skudurų rinkėjų. Filosofo Maritain rūpesčiu, tėvas Petras aplankė net didžiulius Amerikos miestus. Ta meilės revoliucija sutelkė šimtus ir tūkstančius žmonių tapti Emauso skudurų rinkėjais ir bevilių gelbėtojais. Susidarė neturtėlių vienuolynas, kurio uždavinys statyti butus šiurpūs vargo prislėgtiems. Pasirodė net knygos kaip "Abbe Pierre and the Ragpickers". Išleistas laikraštis "Faim et Soif" (Badas ir troškulys).

Perspėjantis balsas

Gi tėvas Petras perspėja: — Atėjo momentas, kad tie, kurie save vadina krikščionimis,

turi nubusti faktui, jog Dievo akyse piktžodžiavimą sudaro ne piktūs žodžiai, kurie prasiveržia pro lūpas, kai mato savo vaikus kenčiant; piktžodžiavimas nėra nei tas neapykantos šauksmas, desperacija ir maištas, kyla iš žmonių, kurie taip ilgai buvo prislėgti išnaudojimo. Piktžodžiavimu yra širdžių abejingumas prožanavimui to Dievo paveiklo, kas nutinka su tūkstančiais milijonų būtybių pasaulyje...

Jūsų vaikų ateitis nepareina nuo to, kiek atominių bombų bus pagaminta jiems ginti, o pareina nuo pajėgumo išsinerinti iš savęs ir suvokti, kad mes esame niekšai ir bailiai, jeigu mes paliekame masės žmonių taip apverktinose sąlygose, kokiose jie gyvena dabar... Mes galime būti tikri, jog jeigu ateinančių 20 metų laikotarpyje tūkstantis milijonų ar daugiau žmogų būtybių bus taip varomi neapykantos ir alkio, tai jie nuspręs sukilti ir nebus prasmės prikrauti sandėlius atominių bombų nutildyti šimtus milijonų, sukeliančių prieš savimyliskumą ir žmogiškos sąžinės stoka.

Tokie žodžiai ir darbai naujojo sąjūdžio kūrėjo — tėvo Petro. JAV tą yra labai gerai supratusios ir dėl to tiek milijonų dolerių skiria atsilikusiems kraštams. Naujoji popiežiaus Jono XXIII enciklika šias idėjas labai ryškiai pabrėžia.

Moralinis momentas
literatūroje

Ar moralė yra teisėtas masinės literatūros kritikoje? Į šį klausimą teigiamą atsakymą randa Keith F. Kean savo veikalė "The Moral Measure of Literature" (išleido Swallow, 137 pusl., \$3). Čia jis sprendžia moralės ir literatūrinės kūrybos santykį. Autorius yra North Carolinos valstybinės kolegijos profesorius. Autorius laikosi minties — literatūra yra apie gyvenimą, o gyvenimas būtinai susietas su kokiomis vertybėmis.

Apie žmogaus odą

Žmogaus organizmas yra labai nuostabus. Prisiminkime tik žmogaus odą. Vienas kvadratinis odos centimetras turi 4 jaudus nervų, 100 prakaito liaukų, vieną jaudą kraujo indų, 12 "įtaisų" šilumai ir 2 šaltumui jauti, 200 nervų viršūnių skausmui jauti, 3,000 jautrių ląstelių nervų audinių gale, 25 "įtaisus" palytėjimui jauti, 10 plaukų, 3,000,000 ląstelių.

Rusų inteligentija

Dvylika mokslininkų naujame veikalė "The Russian Intelligence" nagrinėja Rusijos kultūrinį pažintį prieš ir po revoliucijos. Knygą redagavo Richard Pipes, išleido Kolumbijos universitetas New Yorke, 234 pusl., kaina — \$4.50.

Geriausias ir patikimiausias patarnavimas
siunčiant

DOVANŲ SIUNTINIUS
Į VISAS U.S.S.R. DALIS

Atneškite arba atsiųskite paketus į seniausią
bendrovę, tvarkančią paketų persiuntimą

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

CENTRINIS OFISAS:

716 Walnut St., Phila. 6, Pa. WALnut 5-3455

Skyriai didžiosiose miestuose. Reikalaukite katalogų arba informuokitės Jūsų apylinkės telefonų knygoje

GREITAS—SUMANUS—PATIKIMAS PATARNAVIMAS

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuve) YA 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)

Vėliausio stiliaus batai visai šeimai
3335 So. Halsted Street
Chicago, Illinois

Atidara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atidara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilis ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800

Telefonas Central 6-5206

MUTUAL FEDERAL
BENDROVĖS REKORDAS...

• Įsteigta Chicagoje 1905 metais.

• Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.

• Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

• Pinigų taupymui nereikia važinėti: juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto išlaidas.

• Klįjenti patogumui šalia Bendrovės įrengta didelė, patogė vieta mašinoms pastatyti.

4 1/4%

Metinis dividendas už santaupas visose sąskaitose!

2202 W. CERMAK RD., CHICAGO 8, ILL.
Phone Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the United States Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. popiet. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet. Trečiadieniais visai neatidaro.

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisnuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS PAKETUS

Į LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583

Atidara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves. Atidara kasdien 9—6; sekmdieniais 9—4.

21 Fifth Avenue, Youngstown 3, Ohio. Tel. RI 3-0440

359 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. Andrew 8-5040

132 Franklin Avenue, Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724

762 Springfield Ave., Irvington 11, N. J. Tel. ESsex 2-4685

900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio Tel. Tower 1-1461

11339 Jos. Campau, Detroit 12, Michigan Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Avenue, Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878

3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif. NORmandy 5-9887

2803 3rd AVE. (tarp 147 ir 148 St.) BRONX 53, N. Y. Tel. LUDlow 5-2624

217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908

963 Bleacher Street, UTICA, N. Y., Tel. RE 2-7476

1103 No. W. 61st Street, SEATTLE 7, WASHINGTON

1234 — 9th Avenue, SAN FRANCISCO 22, CALIFORNIA

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiamie į 48 valandas.

Adresatą pasiekia į 6—7 savaites oro paštu į 7—12 dienų.

Dabar galima rūbų siuntiniuose siųsti ir kavos pupelių, šokolado (plytelių) ir bonbonkes.

Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų.

Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl maito ir patarnavimo. Katalogas veltui.

NAUJOJI MUZIKA

Lenkų atsakymas į anketą

Varšuvos Lenkų Kompozitorių sąjunga į muz. J. Bertolio anketą — „Ar modernizmas pripažįstamas menu“, davė šį atsakymą, pasirašytą Włodzimierz Kotonski:

Sąjungos valdyba man pavadė suredaguoti šį laišką. Tačiau prašau nelaikyti, kad šis atsakymas yra vien grynai meno asmeninis pasisakymas. Su šiuo turiniu sutinka ir kiti valdybos kolegos.

Vadinamoji futuristinė muzika, kuri buvo propaguojama 1912–1921 m. grupės naujųjų poetų, dailininkų ir muzikų, kuriai dvasiniai vadovavo poetas Filippi T. Martinetti, šiandien lieka vien tik istorinis reiškinys (tas sąjūdis mirė natūralia mirtimi apie 1925 m.). Futuristų tezę buvo: — kad būtų savo laiką reiškęs, muzika turi pasekti didmiesčių triukšmą, fabrikų bildesį ir t. p. Luigi Russolo koncertai, kuriuose buvo sukonstruoti pseudo instrumentai, vadinami „Intonarumori“, buvo atliekami Europos didmiesčiuose: Berlyne, Paryžiuje, Petrapily ir neretai baigdavosi publikos skandalu.

Šiandien apie futuristus muzikoje beveik užmiršta. Be abejo, jų idėjos laikas nuo laiko atgyja kai kuriuose veikaluose Edgardo Varėse (Ionisation, Deserts), arba muzikos bandymuose, kurie buvo įgroti į magnetofonines juosteles, panaudojant natūralius skambėjimus, kuriuos tos krypties kūrėjas Pierre Schaeffer pavadino „Musique concrete“ (užuomazga buvo Paryžiuje 1949 m.). Iki šiol ne visi „konkretnės muzikos“ bandymai gali būti pavadinti muzika. Tačiau, ši užuomazga plečiasi toliau su tendencija susijungti su vad. elektronine muzika. Išobulinius aparatūras, darbo metodą, domintis talentingiems kompozitoriams (kuriems nemazda vietos yra išsišokimui, pasireiškimui „futuristinėje muzikoje“), šioje dirvoje galima tikėtis susilaukti labai įdomių meninių rezultatų.

Ar naujoji muzika gali turėti ateitį, suprantu dvejopai, todėl duosiu du atsakymus:

1) šansus perduoti ateities kartoms, pralabėti į jas turės tik geriausi kūriniai, nepaisant į stilių, kuriame buvo sukurta ir 2) šansų tolimesnio vystymosi prasme — kokios bebūtų krypties, visada tegali turėti vien originalus menas. Ir tai yra ne tas menas, kuris paseka praeities epochas, bet tas, kuris

tveria naują stilių, nors šis stilius dar nėra pilnai išbulintintas ir įvertintas tų dienų asmenų. Šia prasme vien tik naujoji muzika teturi ateitį.

Dar prie pirmojo klausimo. Manė sekbina pavyzdžiui duomenų pavardė mažai žinomo futuristo Luigi Russolo, kada tu pačių laikų kompozitoriai Prokofiev, Bartok, Varėse, Schoenberg ir Webern išaugo ligi XX amžiaus klasikų aukštumos.

Dar kartą dėkoju už malonų laišką ir širdingai sveikinu savo vardu ir Lenkų Kompozitorių sąjungos valdybos vardu.

Vilniaus valdžiu sąvartoje

(Aukšta iš 1 psl.)

Lietuvių nusistatymas ir kova prieš revoliucinę vyriausybę tik būtų čia apsilpninę jų reikšmę ir svorį, ir usidariusį plyšį lenkų veikėjai būtų savaip išlyginę“. (73 psl.)

Vėl lenkų okupacija

Po keleto mėnesių Vilnių užėmė lenkai. Tad lietuviams ir vėl naujas okupantas, ir vėl nauji rūpesčiai bei vargai, ir vėl naujos politinės gyvenimo sąlygos, kurias reikia panaudoti savo tautiniams reikalams, reikia atitinkamai nuteikti savo visuomenę, apie ką M. Biržiška rašo: „Žinodamas, jog atsipalaidavimas nuo komunistų bandymo nusistatys prieš juos vilniečių minioms gali pasirodyti esąs išganymas iš visų vargų ir nelaimių, tad laikinai gali pritraukti lenkams minių palankumą ar net mūsų šviesuomenės dailis, neseniai teparvažiavusiai iš privarginusios juos Tarybų Rusijos ir nepažinusi dar lenkų politikos spastelių, gali būti suklaidinta jų viliojančiais sūkliais bei pažadais, savo kalboje turėjau prieš tai išpėti visuomenę“. (153 psl.)

Naujosios politinio gyvenimo sąlygose teko vilniečiams lietuviams taip vystyti savo veiklą, kad nepakenktų bendrajai nepriklausomos Lietuvos vėdamajai politikai. Šios sąlygos vertė vilniečius būti apdairiais savo veikloje, apie ką rašoma: „Laukdamas, jog lenkai mėgins mus dezorganizuoti ir trauks į visokias kombinacijas su jais, o paskiau įpiniotus mus kaip vilniečius statys prieš nepriklausomos Lietuvos visuomenės siekimus, savo kalboje išdėdčiau mintį, jog mes, vil-

DU TAISYMAI

„Kad spėjus“

„Draugo“ liepos 22 dienos 170 nr. Vytautas Vardys viename sakiny pavorioja jungtuką kad su padalyviu spėjus: Nereikia būti pranašu, kad spėjus, jog Chruščevo spaudimas prives pasaulį arti trečiojo pasaulinio karo.

Čia tas jungtukas su padalyviu kela jausmą, lyg basa koka mintum varlę. Viena, mūsų kalbos dėsniai tokio sintaksinio žodžių junginio nemori pripažinti, antra, be jo lengvai galima išsiversti. Iš tikrųjų visas sakiny tuoj pagerėja bei pagyvėja to kad nus kračius, pvz.: Nereikia būti pranašu išpėti (atspėti), jog Chruščevo spaudimas prives pasaulį arti trečiojo pasaulinio karo. Plg. tokius gyvosios mūsų kalbos pavyzdžius: Šitas arklys geras joti. Dvaro vartai platus įeiti, s'auri išeiti. Gyvuliai jau turėjo jaunos žolės atsigausti.

„Vietoj, kad“

Toks pat nereikalingas griozdas yra „vietoj, kad“ šiame V. Rim. sakinyje: Kūnas, vietoj, kad pasinaudojęs išorinėmis gėrybėmis, pasidarė jų vergu („Draugo“ liepos 24 dienos 171 nr.). Šito nenatūralaus griozdo vietoj kalba vartoja prieveiksmą užuot: Užuot keliavęs į miestą, jis pasiliko namie. Tad ir V. R. m. sakiny reikėtų pasitaisyti šitaip: Kūnas, užuot pasinaudojęs išorinėmis gėrybėmis, pasidarė jų vergu. Sutiksime, kad šitaip pasakyti yra paprasčiau ir gyviau, taigi ir lietuviškiau.

St. Barzdukas

Muzikinis lietsargis

Japonų bendrovė Maruko, Tokijo mieste, išobulino vadinamą „muzikinį lietsargį“, kur įtaisytas transistorinis radijo aparatas, o lietsargio lazda patar nauja kaip antena.

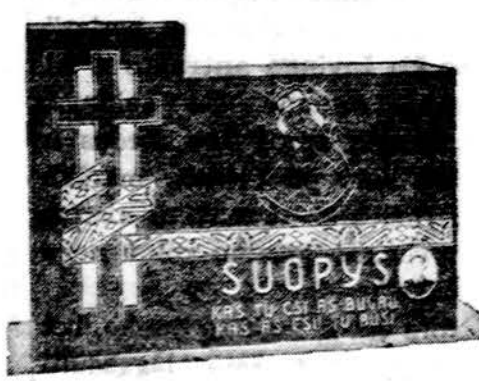
JOHN W. PACHANKIS MONUMENTS C. VITKAUSKAS-VITKUS

6819-21 So. Western Ave. — All Phones GR 6-3745

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Lietuviai
savininkai

Atidara kasdien ir
sekmadi. nuo 9 v. ryto
iki 5 val. popiet

AR MANOTE PIRKTI AUTOMOBILĮ? GERĄ IR NEBRANGŲ

Daugybė naujų ir visų išdirbusių automobilių.
Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimui.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

„U WILL LIKE US“

CHEVROLET—PLYMOUTH—IMPERIAL—VALIANT
SALES — SERVICE

4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois

Didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių įstaiga

Midland

(Isteigta 1914 m.)

Savings

BENDROVĖJE

Kapitalas \$7.000.000,00

4040 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

August Saldukas, President

Kiekviena sąskaita ligi \$10.000,00 apdrausta Federalinės Valdžios Įstaigoje

Religinis romanas

Edwin O'Connor parašė romaną „The Edge of Sadness“ (išleido Atlantic, Little, Brown, Boston, 460 psl., \$5). Veda-moji mantis — Devo malonės veikimas žmoguje. Veikalas taip vertingas, kad jo įvertinimą, parašytą Harvardo universiteto literatūros profesorius J. Keller, „The New York Times Book Review“, įsėdėjo į pirmą puslapį. Romanas iš katalikų, daugiausia airių, gyvenimo.

Amerikos architektūra

Tarp naujų leidinių užtiknami stambų veikalą apie JAV architektūrą: „The Architecture of America. A Social and Cultural History“. Parašė John Burchard ir Albert Bush-Brown. Veikalas turi 595 psl., kainuoja \$15. Jis atsirado ryšium su 100 metų sukaktimi, kai gyvuoja Amerikos Architektų institutas. Išleido Atlantic-Little, Brown Boston.

Garso bangomis gydo ausis

Chroniškas ausies susirgimas, vadinamas Meniere liga, gydymas su klausos nepagaunamomis garso bangomis (ultrasoninėmis), ir atsiikiama patenkiamų rezultatų. Tas metodas, atrodo, įsigalės vieton ligi šiol daugiau naudojamų operacijų. Apie tai rašo dr. Fr. Altmann „Journal of the American Medical Association“.

Elektrinė „nosis“

Dr. A. Dravnieks, Armour Tyrimo įstaigos chemikas, numato bus išrasta vadinama elektrinė nosis, kuri galės susekti karo metu palaidžiamas dujas, perspėti apie pradedantį gesti maistą, net padėti ligų diagnozeje. Ta elektrinė nosis bus paremta faktu, kad skirtingi garai daro skirtingas elektrines įtakas.

Studija apie Galilėjų

Iš spaudos išėjo knyga „The Crime of Galileo“, parašyta George De Santillana. Išleido Phoenix Books bendrovė Chicagoje. Kaina \$1.75. Knyga palanki Galilėjui ir išaiškina jo byloje Bažnyčios užimtą poziciją.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

J. F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. Townhall 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktoriai MAZEIKA & EVANS

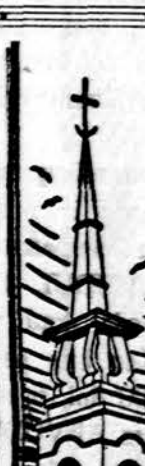
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYŠ MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilinėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON'

SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEdarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktoriai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

LAfayette 3-5572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. Commodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1003

STEPONAS G. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVENUE

Tel. OL 2-5245 arba TO 3-9687

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS!

SUKAKTUVINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE
VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilninių, šilko, nylonų, tafeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Vėliūro, činčilos ir „needlepoint“. Didelis pasirinkimas anglišku medžiagų vyrų ir moterų kostiumams. Pagaminame užuolaidas. Ypatingai yra atpiginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užuolaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmušalams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio patalpo. Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje. Atidaryta kasdien įskaitant ir sekmadienius nuo 9 v. r. iki 5:30 p. p. Pirmadieniais uždaryta

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

DEGANTIEJI REIKALAI

Kadangi visos organizacijos planuoja, svarsto ir posėdžiauja, nutarė neatsilikti ir spyglininkai su dyglininkais. Dainų šventės metu, vos tik pradėjus išmintingam kalbėtojam savo tiesiog nuostabias prakalbas apie tai, kad lietuviai išgėrė ir neišgėrė mėgsta dainuoti, spyglininkai, sutūpę prieš amphiteatrą, turėjo posėdį, kuriame apsarstyti visi degantieji klausimai.

Persvarstę lietuviškos gimnazijos klausimą Chicagoje, spyglininkai laikosi tos pačios nuomonės, kaip ir didžioji visuomenės dalis, kad tokia gimnazija visiškai nereikalinga. Kaipgi dabar atrodytų, jeigu lietuvių, pūsdama per nosį cigaro dūmą, kokiam portorikičiui ar kubiečiui imtų ir pasakytų, jog buvo laikas, kada lietuviai laimėjo didžiausią pasaulį mūsų. Ko gero jos boifrentas išsigąs ir pabėgs. O dabar, kada užgieda, kad lietuviai nieko neturėjo ir neturi, kad nenori lietuvių ar lietuvių būti, visiškai kita spalvų gauna. Juk jaunimui geriausia eiti gatvės gimnazija. Tenai lektoriauja garsūs profesorai, ir tenai daugiau išmokstama.

Juk kaip gražu ir malonu, kada berniukas, grįždamas iš šitokios gimnazijos, užgieda: tėveliai, jūs jau esate oldfashion, taupete pinigų namui, dabar taupote senatvei. Šitame atominiame amžiuje niekas taip nedaro. Atostogom išvyksta į Kanadą ar Meksiką, turi automobilį, vakarais išvyksta laika praleisti ir restoraną, o kai senatvės sulaukia, tai jais pasirūpina country. Pasaulyje viena kartą tegyvenate. Reikia naudotis gyvenimu. Šių laikų stailos tėvai nuperka vaikams po automobilį, duoda kas savaitę

po 30–40 dol. kišenpinigų. Iš tikrųjų netvarka. Ko gero lietuvių gimnazija pradės skiepyti skaityti lietuviškus laikraščius ir knygas, o kas svarbiausia, pradės dar atpratinti nuo komikų skaitymo. Ko gero dar gimnazija reikalaus savo auklėtinius vadintis lietuviams. Ar negeriau, jeigu mūsų jaunimas skaitytų save braziliečiais ar portorikičiais. Tikrai ne nuo to galo pradėdame, rašė vienas "Drauge". Jo nuomone, reikia pradėti nuo darželių ir pradžios mokyklų. Spyglininkai ir dyglininkai galvoja, kad geriausia būtų buvę, jei mes ties "Laisvės" statula visiškai iš naujo būtume užgimę.

O kam reikia to Balfio. Juk ar negali, kad ir ligoti, mūsų tautiečiai Lietuvoje ar Sibire nueiti į mišką ir ten, gal dar pajęgs, sukibę trys ar keturi, išversti grybą iš kelmo. Dabar tu čia aukok, o ko gero dar pri-truks ant geso ar prie morgi-čių. Balfas dar ragina aukoti Vasario 16 gimnazijai, o po to buvęs gimnazijos direktorius kalba, kad reikia parduoti. Tai kodėl neparduoti? Tikrai skubiai visi ieškokime kupėlius. Greitai gersime magaryčias. Juk vėliau atsiras vėl šveicarų, kurie aukos lietuviškam reikalui.

Nuskambėjo po mūsų ausis ALVUDO šauksmas ir prašymas: skiriantis su šiuo pasauliu, viską palikti ALVUDUI. Dyglininkai jau galvoja, kad visi ALVUDO šuliai jau bus paau-koję bent po 10,000 dol. ir mir-dami viską užrašys ALVUDUI. Dyglininkai, žvelgtėrėję į visuomenės veidą, ir toliau ragi-na tarp savęs nesutikti. Juk koks monotoniškas būtų gyve-nimas, jei visi sugyventų. Ką čia ir kalbėti!

V. B.

SPAUDOS APŽVALGYBA

Naujųjų liepos 19 d. garbi ponija Žvirgždaitienė rašo, kad Dainų šventės repertuare reikėjo truputį daugiau senovės. Esą: "Įtraukdami į programą daugiausia tik vėlesniųjų laikų dainas, per mažą parodėm savo tautos klasišką". "Ypač buvo nustumtos liaudies dainos, kurios ir teikia mūsų tėvynei dainų šalies vardą".

Tai, turėtų atsivėlgti į tokius pagėdavimus ir leidyklos. Šiomis dienomis išėjo iš spaudos poetės Vaičiūnienės eili rinkinys. Ar ne geriau leidžias būtų išspausdinęs liaudies dainų rinkinį.

Toliau recenzentė skundžiasi, kad dirigantai būvę baltais apsiaustais ji klausia: "Kodėl mūsų garbingi dirigantai norėjo būti panašūs į kelnierius, nighth klubo bandleader'ius ar kirpėjus — neaišku".

Iš tikrųjų, mes irgi pritariam garbiosios recenzentės nuomonei. Juk galėjo dirigantai, pavyzdžiui, apsišvilkti kailiniais. Tai būtų buvę ir patrotiška, ir sveika. Juk būdavo žmonių, kurie kailinius ligi Sekminių išnešioja.

"Vienybė" birželio 30 d. įsidojo straipsnį "Bulbinė jaunimo neįsibėsim". Tame gana linksma straipsnyje skelbiama:

"Užkibę vaikams už lūpos "šaltos košės", nuvarę šeštadieninę mokyklą, meilūs tėveliai galvoja: "Ačiū Dievui, mes galim važiuoti į "parę", o vaikai... tam yra mokykla, kad vaikų galvas prikrėstų "lietuviškos košės".

Kartą girdėjau poniusinkos (universitetan du sūnus leidžiančios) skundą: "Ak, vaikai, — tikri bomai. Aš jiems lietuviškus cepelinus verdu, šaltuosius maitinu, kiklikais, lietuvišką šūpinu pilvus priekams, o Vasario 16 d. minėjimą nesigudoda vedami. Rūsin susikviečia "guirukes" ir šoka ligi paręčių".

Šaltanosiai — geras daiktas, bet lietuviškas jais neišlaikysim. Į jaunimo "pilvą", ypač kai jis jaunas, reikia kimšti visai kitokią pašarą, į vaikų "šiušes" dėti šviežias lietuvių trašas ir nuolat tikrinti, kaip visa tai veikia į jaunimo protą ir "ūgi". Juk jei lietuvis studentas, vasaros metu nuėjęs padirbėti fabriką, darbovietės anketon užsirašo esąs airišius, tokiame ne liet. bulbinėje reikia duoti srbėti, bet užsrbėti per sriubtuvus, kad atsimintų gimimo vietą ir Sibire nukankintą tėvą — karininką.

Guodžiamės, kad po 9–11 metų gyvenimo Amerikoje, "pamestinukai" kalba lietuviškai! Ir tai, girdi, esąs lietuviškas išlaikymas! Kažkas panašu į parkaruoklišką juoką — lietuviai su lietuviškas susikalba lietuviškai. Kokia "laimė" Lietuvai! Darbėnuose gimęs lietuviškas sugeba lietuviškai persigėnoti".

Čia Spygliai begali pasakyti su Pavabaliu:

Dubysa į Nemuną teka — Birutė už Goldmano teka.

— Geras dekanas niekada nemiršta, jis tik praranda fakultetą. Prof. Griswold

Jonis Aluona

VEIKĖJAS

Tik aš, tik aš, bičiuliai, moku
Veikloj žibėti aušrine.
Nors polkos vietoj, uabą šoku,
Šaukštu, nei žodžio prieš mane!

Jei jau kalbėt apie veikimą, —
Ką aš darau — darau gerai.
O jei kiti plūšėti ima,
Nemokšos — šnekant atvirai!

Jei kas mane pakritikuoja,
Perkūnais griaužiu: plepalai!
Tą mano tarka tol tarkuoja,
Kol lieka dulkės ir pelai.

Tariu, užlipdės storą voką:
(Nebesijuokite, prašau!)
— Daunys nei Prunskis taip nemoka
Rašyti, kaip ašen parašau.

Galiu kalbėt per visą dieną,
O pasakytį taip mažai.
Galiu tave paverst į krievą,
Kad nuo manęs nusigrįžai.

Tik aš kalbu, rašau, kovoju,
Tik aš pratingas veikime.
Kas prieš — lazda per galvą tvoją
Sumaišęs dangų su žeme.

Maždaug Rytų ir Vakarų koegzistencija, kur sovietai ryja, o vakarai verkia.

Spyglininkai guodžiasi

— Cicerietis telefonu užklauso, ar Gagarinas į Angliją nuvyko ne tuo pačiu tikslu, kaip ir sovietinės balerinos, dantų susidėti. Atrodo, kad ne, nes Gagarinas turi pinigų: jis gavo "Vilnės" premiją, kadangi skrisdamas erdvėmis be kukurūzų matė, kas "Vilniai" langą išpylė.

— Al Simas atsiuntė straipsnelį "Svariai sumautas perlas", o po šia žavinga antrašte iš Al Barono romano šis sakiny: "Pavasaris sprogdino žiedus ir širdis, kuri po drobės marškiniiais nei kiek nemažiau aistros ir gyvenimo geismo pilna negu po šilko".

Nors čia ir nedaug juoko, bet autorius lydraščio išgaudinti spausdiname, o antra, juk skolinai nelygūs, kitas ir pirštą pakėlus mekena.

Spyglių redaktorius atostogose

Dr. S. Aliūnas šiuo metu atostogauja ir Spygliams atsiuntė šį kvietimą nuo Michigan kranto:

Liūdnos širdys atsigaus, Jauno čia ir seno, Šviečia saulė iš dangaus Viršum Michiganą.

Tirpsta saulė į lašinius, Nugara rudėja, Kai ja patepa švelniai Kokia dulcinėja.

Čia vandens ligi ausų, Marios smėlio tyro, Taigi linksma ištisų Prie Union Piero.

Šis piliētis sako, kad jo kelione apie žemę labiau reikia tikėti nei Gagarino, kurio niekas nematė, o jis čia fotografuojas su visa kabina.

Nuo ko priklauso paršingumas

Bolševikinė "Šluota" turi tokių skyrių "Šluotai brūkštelėjus", kuriame ji džiaugiasi, kaip jai brūkštelėjus palietieji reagavo. Štai, kaip "Šluota" džiaugiasi š. m. 11 numeryje: "Š. m. "Šluotos" 5 Nr. buvo išspausdintas viršelis apie tai, kad Pagėgių rajono "Sartininkų", "Kentrių" ir "Aušros" kolūkiuose iš paršavedės gauta labai maža paršelių.

Pagėgių rajono Vykdomojo komiteto plano komisijos pirmininkas drg. Vydmantas pranešė redakcijai, kad šiais metais minimuose kolūkiuose išrinkti kiti pirmininkai. Taip pat pakeisti fermų vedėjai. Padėtis žymiai pagerėjo".

Ir suprask dabar žmogus, nuo ko didėja kiaulių paršingumas?

Dr. Adomavičius teigia, kad žaizdos skilvyje atsiranda ne tiems, kurie juokiasi, bet tiems, kurie pyksta.

Šūkis Pirmajai Prakalbu šventei

Mūsų visuomenė su dideliu entuziazmu komentuoja, kad reikia surengti Prakalbų šventę, kurioje mūsų garbieji kalbėtojai galėtų atsisveikinti. Trumpiausia prakalba turėtų būti bent trijų valandų, kurioje prelegentai galėtų išaiškinti, kad Nemunas ir Gedimino pilių yra Lietuvoje, o bolševikas — tai mūsų priešas. Gabesnieji kalbėtojai galėtų pasakyti, kad, pvz. Goethe eilėraščius rašė, o Lesingas domėjosi lietuvių daina. Šūkis šiai šventei siūlomas toks:

Lietuviai nuo mikrofono nuvaromas tik kuolu!

Čruščėvo politika

— Paaiškinkit man Čruščėvo politiką, — prašo agitatorių kolchozininkas.

— Ji paprasta, — sako agitatorius, — draugas Čruščėvas veda mus į spindinčius komunizmo akiračius, o ką akiratis reiškia, jei nežinai, pažiūrėk žodynan.

Kolchozininkas varto žodyną ir pagaliau randa tokį žodžio apibūdinimą:

— Akiratis — menamoji linija, kuri, į ją artėjant, tolydžio tolstą.

LENKTYNĖSE SU AMERIKA

Komunistė "Šluotoj" randa labai daug gražių pasisakymų, kaip vyksta lenktynės su Amerika. Visi stengiasi, kad galėtų susipėti su jojančiu Čruščėvu, kuris, kaip viršų pavaizduota, stengiasi vis pirmyn. Štai tie iš okupuotoj Lietuvoj leidžiamos "Šluotos" paminti lenktyniniai posmeliai:

Nusipirkęs dėžutę batų tepalo, nepamiršk nusipirkti dar kirvi, plaktuką, atsuktuvą ir ylą. Su šiais prietaisais jį tikrai atidarysi.

P. Pranskus

Alytaus raj.

Jei gyveni Šiauliuose ir tau sugedo laikrodžius, neik į laikrodžių dirbtuvę, o taisyk jį pats. Pataisysi — tavo laimė, sugadinsi — pats kaltas. Užtat jo tau nesugadins, kaip remonto dirbtuvėje Gegužės 1-osios gatvėje.

J. Ramušis

Šiauliai

Siūlome premijuoti statybinius, pastacičius mūsų namų už dvi naujoves: 1) kadangi dūmai iš krosnių eina ne pro kamina, bet pro langus, tai ant kaminių galės sėkmingai susisukti lizdus ir išauginti vaikučius gandrai; 2) statybinkai nutarė, kad elektros šviesa tik trukdo žmonėms ramiai miegoti.

Tėvas Čruščėvas liepia valgyti arklieną mėsą, kad greičiau galėtų pavyti Ameriką. Čia jis ir matyti ant kuono tose nuostabių lenktynėse.

Malonus komplimentas

Dail. Picasso, Sov. Sąjungos dailininkų parodoje apžiūrėjęs tris tūkstančius paveikslų, kuriuose vis traktorininkai, melžėjai, pirmūnai šviesiuose komunizmo horizontuose, "Pravdos" atstovui tarė:

— Imponuoja. Iš tikro imponuoja. Net nuostabu, kaip vienas dailininkas ir sugebėjo tiek daug paveikslų nupiešti!

Būčiai ir muštynės

Graziani ir Angelina Rosi Romos mieste pasibučiavo ir policija juos areštavo už nemovalų elgesį mieste. Abu nubausti po porą mėnesių kalėjimo. Du vyrukai, kurie vėliau viešai susimušė, buvo nubausti už triukšmą kėlimą mažom pinigėm bausmėm.

Žurnalistų nuomone tai todėl, kad žiurovams, kai mušasi, daug maloniau žiūrėti, negu kai bučiuojasi.

Rugpjūčio saulė kai iššiojina, Mažieji šitaip atsisveikina.

ti, todėl jos visai neįvedė. Mes iš tiesų miegame labai ramiai ir esame šiais patobulinimais labai patenkinti.

Naujo KMS-1 namo gyventojai

Kazh Rūda

Gavau butą naujame name. Apsidžiaugiau. Gyvenau patogiai vieną mėnesį. Bet štai ke liuosi vieną rytą iš lovos ir šmukšt koją tiesiog į vandenį. Tvanas! Pasirodo, trūkęs centrinio šildymo vamzdis. Atėjo meistrai iš 7-osios butų valdybos. Apžiūrėjo. Padejavo ir išėjo. Laukiu dar ateinant ir skaičiuoju ne dienas, o mėnesius. Mirksta sienos, lubų tinkas po truputį krenta ant galvos. Taip tęsiasi penktas mėnuo.

J. Makauskas

Kaunas

Vabalninkiečiams sumanius statyti žemės ūkio technikumui bendrabutį, Kauno projektavimo institutas prieš trejus metus pasižadėjo paruošti darbo brėžinius vandentiekio bokštui.

Bendrabutis pradėtas statyti ir baigtas, o brėžinių vis nėra.

Statybinkai

Vabalninkas

— Žmonės kaipurie nebijotų skristi į mėnulį, bet bijo bažnyčioj atsisėsti į pirmąsias eiles.

Itis galanda, Berlyną kanda.

Papūga teisme

Rytų Vokietijoje vokiečiai vadinamasis liaudies demokratijos režimas įkūrė iki gyvo kaulo. Vengdamas ką nors blogo pasakyti draugams, jis, sugrįžęs iš darbo į namus, užsidaręs langines išliedavo visą pyktį šaukdamas:

— Šalin Čruščėvas, po vėlinių komunizmas!

Šiuos jo žodžius greit išmoko kartoti vienintelis liudininkas — papūga. Vokiečiui į darbą išėjus papūga ir viena šiuos žodžius rėkdavo. Po trumpo laiko vokiečiai gavo kvietimą liaudies teismam atvykti ir kartu atsi- nešti savo papūgą.

Vokiečiai išsigando ir nuėjo pas savo kleboną patarimo. Klebonas patarė į teismą nunešti klebono papūgą.

— Prisipažink, — šaukia liaudies teismas pilnutėlėje salėje, kad ne tik pats plūdai tautos trokštančią darbininkijos valdžią, bet ir šį nekaltą paukštį išmokei!

Teisėjas, norėdamas susirinkusiems įrodyti kaltinimą, pats pradėjo šaukti, tačiau papūga kraipė galvą, visai neatsiliepdamas.

Teisėjas įsiuto ir liepė visiems susirinkusiems drauge su juo visu chorą šaukti:

— Šalin Čruščėva, po vėlinių komunizmas!

Pagaliau įsidrąsino ir papūga. Ji ėmė sakyti: "Dieve, iš-klausyk jų maldas! Dieve iš-klausyk jų maldas!"

Visur pirmas

Juo toliau gyveni, juo labiau patiri, kad Pov. Dirks visur pirmas. Ligi šiol jis buvo pirmas savanoris, dabar jau pirmas ateitininkas, pirmas žurnalistas, pirmas policininkas. Šiuo metu jis tėra tik antras istorikas, tačiau manoma, kad laikinai.

Fantazija ir tikrovė

Teatre, vieno spektaklio metu garsaus ansamblio vadovas Utiosovas įterpė tokį pašnekesį. Ansamblio dainininkė svajingu balsu sako:

— Ak, koksai nuobodūs, pilkas, vienodas gyvenimas! Aš baisiai trokštu kažko nepaprasto, tolimo nuo tikrovės...

Utiosovas jai pataria:

— Kagi, skaitykite "Izvestiką". Jose viskas fantastiška, nepaprasta ir su tikrove nieko bendra neturi.

PIKNIKINIS ŠILELIS

Kalnai keltuoti, pakalnės nuplėkė.

Skrisdama varna stabtelė ties plike.

Į visą žiūrint taip neramu regis.

Smilksta benzino dūmelis perdegęs.

Čia mašinos mūsų, o čia autobusas.

Prie ežero vienas nuo viski užduso.

Debesėlis per padangę debesėlį varo.

Kur tik uostai — visur grynus dvelkia alaus garas.

Kur tik žiūri — buteliukai jau ir atkorkuoti.

Kur tik klausai — vis kiekvienas žiojasi dainuoti.

Egi šeimai savo štai dėdienė neša limonado.

Vaikai sėdi, o jau tėtis neberado.

"Ką, ką, ką jums atnešti? Gal dešros su kopūstais?"

O jau akys stiklinės, žmonos veidas jau rūstus.

Čiru, čiru, bum — muzika iš tolo.

Tėvas su motina polką, vaikai — rock'n'rolą.

Vis kitokie balseliai, vis kitaip mauroja.

Daina maišos su riksmu. Butelys dūžta po kojų.

Skamba, ūžia per krūmus balseliai visokie.

Saulė leidžias už miško, ir tada atsitoki:

Kas dabar beparvė — tėvas pasliktas guli!

Kelkis, metas, sėsk, Juozai, Juozuli!

Šakoj vienišas paukštis galop primerkia akį.

Pakrūmėj dairo trušis. Sklaidos garai baltakės.

Sudie, šiandien miegokit visi ramūs,

Kol vėl sulėks linksmybės trokštą tėčiai ir mamos.

E. L.